

DE **Harmonie**
STADSSCHOUWBURG LEEUWARDEN

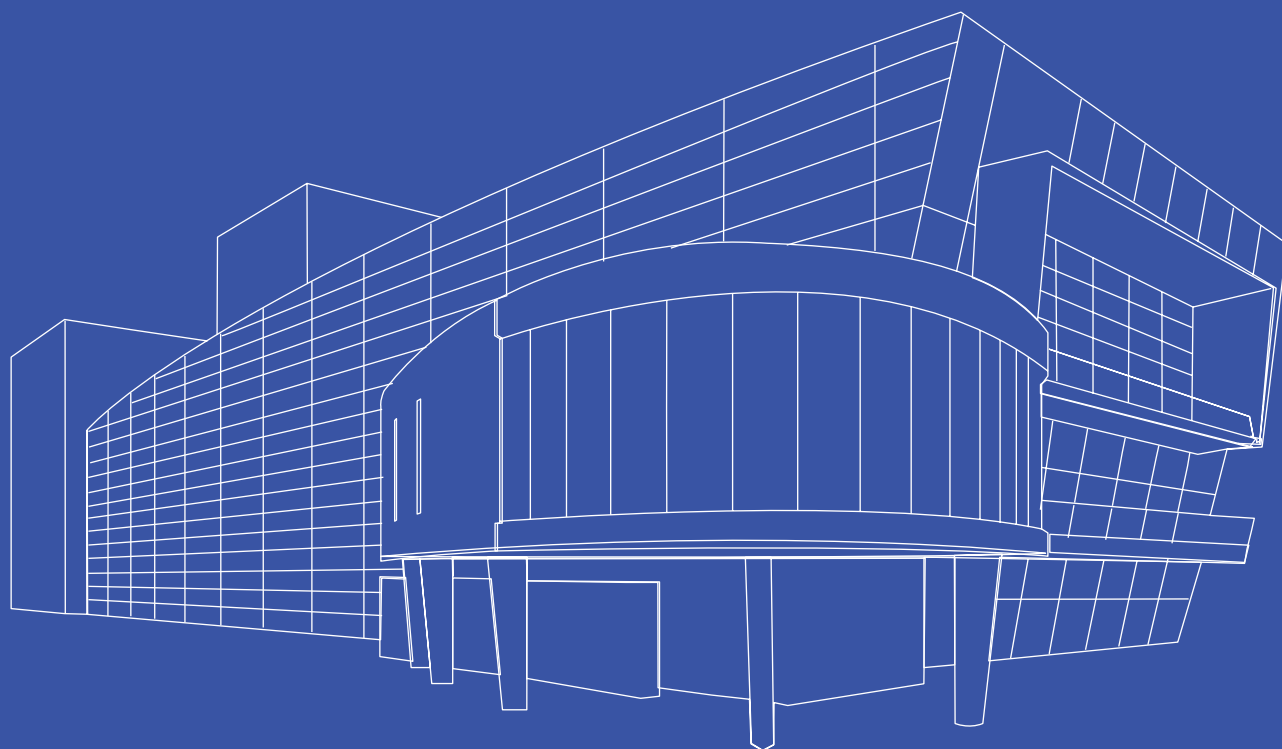

Stichting Cultureel Centrum
De Harmonie

Jaarstukken 2021

Stichting Cultureel Centrum
De Harmonie

Jaarstukken 2021

De Harmonie

Als stadsschouwburg van Leeuwarden nemen wij een herkenbare positie in als hoofdstedelijk theater van Friesland. Wij zijn een podium voor een groot en divers publiek, waar met muziek, dans, beweging en tekst verhalen worden verteld die mensen in vervoering brengen. Wij organiseren en faciliteren jaarlijks een uiteenlopend aanbod van podiumkunsten en cultureel-maatschappelijke en zakelijke activiteiten. De Harmonie beweegt met haar programma en werkwijze mee met actuele ontwikkelingen. Daarom streven wij naar vernieuwing in onze programmering en naar optimale samenwerking en co-creatie met andere culturele en maatschappelijke instellingen. Zo willen wij in samenhang met partners sterk en relevant de toekomst tegemoet treden.

De coronapandemie stelde ons in het jaar 2021 opnieuw voor grote uitdagingen. Maar ondanks de vele tegenslagen en onzekerheden hebben wij dit jaar, meer dan ooit, ingezet op de relevantie van kunst en cultuur. Daar waar het kon hebben wij met veel ‘omdenkkracht’ ruimte gemaakt voor en geboden aan activiteiten en initiatieven die ons leven een beetje mooier kleurden. In dit jaarverslag kunt u daarover lezen. Ieder jaar brengen wij een verslag uit over onze maatschappelijk bijdrage en de daarbij horende financiële verantwoording. Het bijzondere van dit jaarverslag is wederom het daarin zichtbare effect van de coronapandemie op onze organisatie; 2021 was het tweede jaar op rij waarin corona onze bedrijfsvoering sterk beïnvloedde. Maar de ruimte die wij konden maken hebben wij gebruikt om kunst en cultuur een belangrijke plek te geven.

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2021	7
Woord vooraf	8
Programmering	12
Publiek en marketing	16
Maatschappelijk verantwoord ondernemen	18
Events en horeca	20
Personeel en organisatie	22
Gebouw en techniek	23
Financiën	26
Reflecties op landelijke codes	31
Jaarrekening 2021	33
Balans per 31 december 2021 (na resultaatbestemming)	34
Staat van baten en lasten over 2021	36
Kasstroomoverzicht 2021	38
Algemene toelichting	39
Toelichting op de balans	41
Toelichting op de staat van baten en lasten	47
Overige toelichtingen	54
Overige gegevens	57
Controleverklaring	58
Bijlagen	63
Overzicht fte-huishouding	64
Staat van activa 2021	66
Investeringen 2021	68
Bezoekcijfers	70

Stichting Cultureel Centrum
De Harmonie

Jaarverslag 2021

Woord vooraf

Het is onze missie om zoveel mogelijk mensen in aanraking te brengen met kunst en cultuur. Omdat cultuur verbindt en onze kijk op de ander én de wereld verrijkt. Juist hier had onze maatschappij ten tijde van de vele lockdowns veel behoefte aan. Vanuit deze gedachte hebben wij er dan ook zoveel mogelijk aan gedaan om ruimte en mogelijkheden te bieden aan theater, muziek, kunstenaars, gezelschappen, festivals en zakelijke events en, uiteraard, interactie met publiek.

Maar het moet gezegd dat dit tweede Corona-jaar op rij ons opnieuw voor grote uitdagingen stelde. De onzekerheden rondom lockdowns en eventuele heropeningen hadden majeure invloed op onze plannings. Deze plannings veranderden gedurende deze periode voortdurend mee met de wijzigende omstandigheden, terwijl de rek er, ook door het vele thuiswerken, bij eenieder wel zo'n beetje uit was. Zo hebben wij gedurende het jaar honderden voorstellingen en events met de (on-)mogelijkheden mee moeten laten bewegen. Voorstellingen werden doorgeschoven, geannuleerd en er werd ook nieuw geprogrammeerd en geproduceerd. En deze veranderingen vroegen van zowel de gezelschappen, artiesten, collega-instellingen maar ook van

onze zakelijke klanten en het publiek, veel begrip en geduld. Daarbij vroegen de verschillende protocollen met maatregelen en openingstijden ook nog eens extra aandacht. Als organisatie hebben we daarom veel creativiteit, flexibiliteit en uithoudingsvermogen aan de dag moeten leggen.

Tegelijkertijd was dit ook een periode waarin er een breed maatschappelijk besef ontstond van het belang van de kunsten. Door de vele en lange lockdowns werd het gemis aan theater, dans en muziek voelbaar. De noodzaak om samen weer te kunnen genieten van iets moois dat het leven diepgang geeft, werd duidelijk gevoeld én ook benoemd. De Harmonie heeft alles in het werk gesteld om, daar waar het kon invulling te geven aan haar relevante en belangrijke functie. Met enorm veel vindingrijkheid en creativiteit hebben wij als team gewerkt aan activiteiten die wél mogelijk waren.

De spectaculaire ombouw van de drie zalen sprong daarbij het meest in het oog. De drie zalen ondergingen alle drie een ware metamorfose en waren een lichtend voorbeeld van de essentie van waar theater voor staat; verbeelding, creativiteit en een ander perspectief op de wereld om ons heen. Landelijk viel dit project

op door zijn baanbrekende aanpak. Naast het feit dat dit project ons mooie kansen bood om unieke voorstellingen en events te programmeren bood het werkgelegenheid aan artiesten, ontwerpers en ZZP-ers. Tegelijkertijd zijn wij met inventieve blik naar nieuwe presentatiemogelijkheden voor artiesten en kunstenaars op zoek gegaan, zodat we kunst en cultuur toch in aanraking konden brengen met een breed publiek, ondanks alle beperkingen.

We zochten uiteraard naar meer mogelijkheden om publiek en kunsten bij elkaar te brengen. Hierbij wilden wij er ook zijn voor onze collega-instellingen. We hebben ons gebouw actief opengesteld voor andere instellingen, juist omdat De Harmonie over zeer veel ruimte en goede ventilatiemogelijkheden beschikt. Zo kon het Oerol-festival niet op het eiland doorgaan, maar wel in De Harmonie en dan corona-proof. Ook Welcome To The Village, City Proms, Pier 21 en de organisatie van de Wadopera, slechts enkele voorbeelden, hebben wij een helpende hand kunnen bieden, zodat ook hun plannen wél door konden gaan.

Door de lockdowns ging onze aandacht vaker uit naar de openbare ruimte. Zo organiseerden wij het Fries Straat Festival op alternatieve en veilige locaties, binnen de anderhalvemeter. Ook plaatsten wij een reuzenrad op het plein van het Oldehoofsterkerkhof, waarmee we in deze lastige tijden vertier naar de stad brachten.

Na de zomervakantie dachten wij een prima doorstart te kunnen maken. De kaartverkoop kwam gestaag maar zeker weer op gang, tot het moment dat er in december weer een lockdown werd aangekondigd. Daardoor moesten wij onder meer vijf volledig uitverkochte uitvoeringen van de musical Sound of Music annuleren. Ups en lockdowns dus; dat waren de situaties waar wij in 2021 mee te maken kregen.

De financiële uitdagingen werden ook dit jaar door zorgvuldig beheer en succesvolle aanvragen op het gebied van fondsen en steunmaatregelen gepareerd. Naast de generieke landelijke Corona-steunmaatregelen NOW en TVL, benoemen wij daarbij ook graag de trouwe bijdragen van onze Vrienden en sponsors, die wij zeer erkentelijk zijn voor hun aanhoudende ondersteuning.

De steun die wij in dit jaar mochten ontvangen heeft er opnieuw voor gezorgd dat er ook dit jaar geen gedwongen ontslagen vielen.

De theatersector heeft er samen met vertegenwoordigers van de artiesten en de producenten voor gezorgd dat er goede financiële afspraken kwamen over voorstellingen die niet konden doorgaan. Er is daarbij naar passende condities gezocht in het belang van alle betrokken partijen. De Harmonie heeft dit initiatief van harte ondersteund.

Ook gaven wij opdrachten aan artiesten en ZZP-ers, en in uitzonderlijke situaties hebben wij dit jaar kleine voorstellingen gratis toegankelijk gemaakt, zodat artiesten toch konden optreden. De steunmaatregelen die wij ontvingen hebben er dus niet alleen voor gezorgd dat er geen gedwongen ontslagen vielen, ook konden wij hierdoor bredere ondersteuning aan de sector bieden. Wij hadden daarbij oog voor ondersteuning op korte termijn en leverden met toekomstgerichte blik een bijdrage aan het herstel van de sector op lange termijn. De nieuwe samenwerkingen met Arcadia en de vijf Friese theaters zijn voorbeelden hiervan.

De financiële resultaten van dit jaar zijn ondanks de vele lockdowns gelukkig positief. Maar we realiseren ons terdege dat de coronapandemie nog niet voorbij is. We weten inmiddels dat ook het jaar 2022 én de periode daarna ons voor nieuwe uitdagingen zullen stellen. Wij verwachten nog langdurende na-ijleffecten en blijven daarom waakzaam en alert, zeker in een tijd die zich momenteel kenmerkt door inflatie en dreigende economische recessie.

Gelukkig hebben we in 2021 spraakmakende projecten en voorstellingen mogen organiseren. Op de momenten dat we open waren wisten wij waar we het voor deden. Als theater waren wij van betekenis waar het kon en juist in deze bijzondere tijd zorgden wij voor wat extra kleur op de wangen. Maar ook wisten wij ons ondertussen goed te oriënteren en voor te bereiden op de tijd die voor ons ligt door aan een nieuwe strategische koers te werken, die wij als motor voor een gezonde en toekomstbestendige Harmonie zien.

Daarnaast ontwikkelden wij samen met de gemeente een vernieuwend plan De Harmonie en Omgeving waarmee we vanuit de duurzaamheidsgedachte nieuw elan naar

De Harmonie en zijn directe omgeving willen brengen.

Ook ontwierpen we een nieuw theatercafé dat inmiddels succesvol is gerealiseerd; dit café biedt veelbelovende mogelijkheden voor onze gasten en relaties. Ook onze programmering staat inmiddels weer als een huis en het is heel fijn om te merken dat onze zakelijke relaties ons weer weten te vinden voor verhuur en presentaties. Al met al gaan wij de toekomst daarom met vertrouwen tegemoet.

Wij bedanken alle medewerkers van De Harmonie van harte voor hun inzet, flexibiliteit, creativiteit en daadkracht en we zijn trots op de prachtige organisatie die er ondanks alle uitzonderlijkheden heel goed bij staat.

Marc Kuipers Voorzitter bestuur
Marijke van der Woude Directeur

Wisselende uitdagingen in publieksontvangst; een chronologisch overzicht

1 januari	We zitten nog in een lockdown die op 14 december 2020 inging – nog geen zicht op verbetering
6 januari	De eerste vaccinaties – hoop op een spoedig herstel richting normaal
23 januari	Ingang avondklok tussen 21.00 - en 4.30 uur
28 april	De eerste versoepelrondes - avondklok vervalt, we experimenteren met testen voor toegang
26 juni	Restricties opgeheven – bijna alles mag weer! - met veel besmettingen tot gevolg
12 juli	Versoepelingen deels teruggedraaid
25 september	Einde van de 1,5 meter. Het Corona toegangsbewijs wordt verplicht
13 november	Het virus grijpt weer om zich heen. Niet-essentiële winkels gaan dicht. We mogen open, maar zonder horecafunctie
18 november	De eerste boosterprikken
25 november	Ontdekking van een nieuwe corona-variant: omikron
28 november	Avondklok gaat weer in. Na 17.00 uur dicht, we organiseren matinee's
18 december	Weer een harde lockdown die tot in januari 2022 zal duren

Programmering

Relevantie

In 2021 stond onze programmering in het teken van een continue zoektocht naar passend aanbod, het slim benutten van de zalen (regulier en omgebouwd) en optimale relevantie voor ons publiek; wat kunnen we wél? Hoe zijn we zo zichtbaar mogelijk en hoe kunnen we wél van betekenis zijn en blijven voor ons publiek en de kunstsector in brede zin. We waren daarbij van regionaal en van lokaal belang door de inzet van Friese leveranciers, aannemers en ZZP-ers voor het ombouwen van onze zalen, zodat we ons publiek binnen de 1,5 meter maatregel op een ludieke en veilige manier konden ontvangen. We zochten hierbij naar betekenisvolle partnerschappen en samenwerkingen met regionale partners, zoals Omrop Fryslân en Oerol, maar ook met zelfstandige makers als Pier21, Tryater, Nynke Laverman, Ivgi&Greben, Fabian Janssen en musici en muzikanten als Tim Knol, Simone Lamsma en Douwe Bob. Ook maakten wij daarbij ruimte voor kunstenaars, zoals het ontwerpersduo Wikke en Marloes, regionale filmmakers en Frouke ten Velden die voor ons een beeldbepalende visual ontwikkelde op de voorgevel van De Harmonie. Daarnaast ging verhoudingsgewijs enorm veel tijd en energie naar het continue inspringen op de verandering, met telkens programmering in de aanslag – die heel dikwijls niet door kon gaan en werd verschoven naar andere data.

Januari

We openen het nieuwe kalenderjaar met een prachtige Canvas-projectie op de voorgevel van het gebouw, verzorgd door kunstenaar Frouke ten Velden. Januari stond verder in het teken van het ombouwen van onze drie grootste zalen die alle drie een ongekende metamorfose ondergingen. Dit project werd mede mogelijk gemaakt dankzij subsidie vanuit het Kickstart Cultuurfonds.

Februari

Zowel de Canvas-projectie als de ombouw werd voortgezet in de maand februari. Het meest in het oog springend was de ombouw van de grote zaal naar 'Duin'-zaal, met een prachtige, aan een duinpan refererende 360-graden opstelling.

Hiervoor was veel aandacht van de landelijke media, waarmee De Harmonie flink onder de aandacht kwam van een breed publiek.

Maart

Op 13 maart presenteerde we de spraakmakende voorstelling *Wit Konijn, Rood konijn*, als herinnering aan 13 maart 2020, de datum waarop de meeste landen in volledige lock down gingen. De voorstelling speelde wereldwijd. Ook de voorstelling in De Harmonie was overal ter wereld, middels streaming, te zien. Uniek was dat De Harmonie mondiaal één van de weinige podia was waar de voorstelling tegelijkertijd in drie zalen speelde. De (talrijke!) online toeschouwers konden zo continu wisselen van voorstelling en perspectief.

April

In april was De Harmonie het toneel voor zogenaamde 'testevents'; we waren, als enige theater in Friesland en één van de weinige in de eerste landelijke batch, testlocatie in het kader van Testen voor Toegang. Er was veel media-aandacht voor, waaronder landelijk. Groot voordeel hiervan was dat het publiek voor het eerst de omgebouwde grote zalen kon bewonderen.

Ook gingen in april de 12 Sessies van start, als middel om gelijk de zalen zo optimaal mogelijk te gebruiken, ze bekend te maken bij ons publiek én ons publiek een warm hart onder de riem te steken. Uiteindelijk hebben er nog zeven andere artiesten deelgenomen, die allen optimaal gebruik maakten van de omgebouwde zalen. Dat waren: Karin Bloemen, Lakshmi, Tim Knol, De Drie J's, Douwe Bob, Nienke Laverman en Simone Lamsma. Tot slot waren er optredens van Ellen ten Damme, Peter Pannenkoek en OG3NE, die laatste met een speciaal samengesteld/aangepast programma op de 360-opstelling, *One Night Only*.

Mei

Bevrijdingsfestival, ditmaal niet buiten op de pleinen, maar in de Duin-zaal, zonder publiek, optredens en interviews, met live-televisie-uitzending op Omrop Fryslan, met grote artiesten. Eind mei waren er opnames voor een serie talkshows van Fabuch Social Cinema, aan de hand van hun film *Ada*, over sociaal sekswerk. Op basis van de impact-campagne rondom de film produceerden we de Fabuch Social Seks Show, samen met De Correspondent en Katharine Keyl, waarbij e.e.a. zelfs tot Kamervragen leidde. Mooi hoe kunst hier iets losmaakt in het publiek debat!

Juni

Het Oerol festival spoelde aan in juni; het dreigde wederom niet door te kunnen gaan. De Harmonie trad op als gastheer en coproducent en droeg bij aan een succesvol mini-festival van een week, waarbij de zalen als bijzondere en uitdagende locaties konden worden ingezet. De beperkte publiekscapaciteit werd optimaal benut.

September

De zalen stonden nog omgebouwd, waardoor *Canto Ostinato* in 360-gradenopstelling kon plaatsvinden door het Simeon Kwartet, op vier vleugels. Ook nam Tim Akkerman, op zijn verzoek, een videoregistratie op in de Duin-zaal. Dansgezelschap Ivgi en Greben brachten in diezelfde setting hun eerste voorstelling in première, *Nice to meet you*, waarin ze zich als (huis)gezelschap voorstelden aan het publiek.

Oktober

Hoogtepunt in oktober was *Radman*, een sublieme theaterbeleving in een reuzenrad op het Oldehoofsterkerkhof. De bezoeker werd meegenomen in een hoorspel via hoofdtelefoon, terwijl in de omgeving theatrale interventies, objecten in de publieke ruimte, te zien waren. *Radman* stond vier dagen en er was veel belangstelling van publiek en media.

Daarnaast was er weer reguliere programmering in de inmiddels teruggebouwde zalen, waaronder de *Rocky Horror Show* en het eerste uitverkochte event sinds de lockdown: de Edwin Evers Band. Want even waren er geen beperkingen, anders dan het moeten tonen van een coronatoegangsbewijs.

November

Rapper Snelle verkocht eveneens uit bij volledige capaciteit en ook het Noordelijk Filmfestival werd als vanouds bezocht. *Kneppelfreed*, een belangrijke coproductie met Pier121 ging succesvol in première in het Gerechtsgebouw aan het Zailand Op 28 november mocht er echter nog maar geprogrammeerd tot 17.00 uur.

December

Onder andere de vijf volledig uitverkochte voorstellingen van de musical *Sounds of Music* (5000 kaartjes) moesten tot groot verdriet worden geannuleerd, andere voorstellingen werden weer verplaatst. Vanuit zorg om besmettingsgevaar, hebben we vervolgens niet simpelweg alles verplaatst naar overdag, maar juist nieuwe, kleinschalige voorstellingen geprogrammeerd voor overdag, zoals Tim Knol, Mart Hillen en een klassiek lunchconcert. Deze artiesten roemden de aanpak van De Harmonie, omdat zeker niet alle theaters bereid waren om deze moeite te nemen. Hierop volgde vanaf 19 december een nieuwe lockdown, die duurde tot eind januari 2022.

Het jaar werd weer geëindigd met een mooie Canvas op het gebouw, ook nu weer verzorgd door Frouke ten Velden.

Publiek en Marketing

Publiekscontact

Tijdens de lockdowns was de kassa gesloten en werkten de kassa-medewerkers vanuit huis. De vele telefoontjes, mails, WhatsApp-, Facebook- en Instagram-berichten werden vanuit huis beantwoord. Dit en een steeds aan te passen onderlinge taakverdeling was een organisatorische uitdaging die niettemin goed gepareerd werd.

Er zijn veel mails verstuurd met actuele info over annuleringen en verschuivingen, waarop we vervolgens reactie vroegen, zodat we dit zo spoedig mogelijk weer konden verwerken. Men kon kiezen voor de nieuwe datum, een voucher of geld retour.

Voorstellingen werden vaak afgezegd op de geplande datum en meestal was er dan nog geen nieuwe datum bekend. Wanneer de nieuwe datum lang uitbleef, gaf dit onzekerheid bij de kaartkopers en men vroeg dan ook dikwijls het geld terug.

Er was dus een zeer intensief mailcontact met de kaartkopers. Ook bij geen reactie hielden we de vinger aan de pols door een herinnering te sturen.

Relaties en relevantie

Ondanks de tegenslagen heeft De Harmonie haar cruciale plek in de culturele omgeving toch kunnen verstevigen. Denk aan de samenwerking met Oerol en de coproductie met Pier21 in *Kneppelfreed*. Als voorproefje op Arcadia programmeerde De Harmonie samen met die partij en Explore the North een serie van avontuurlijke internationale voorstellingen. Maar ook de projecties van Frouke ten Velden en de online sessie van de verschillende activiteiten zoals *Wit Konijn*, *Rood Konijn* en de films van de twaalf sessies zorgden ervoor dat we zichtbaar bleven. Dit waren nieuwe samenwerkingsvormen met innovatieve werkwijzen.

Hoogtepunten

We hebben het afgelopen, bijzondere culturele jaar optimaal benut. Het al genoemde Testen voor Toegang resulteerde in drie uitverkochte evenementen en een enthousiast weerzien met ons publiek. In mei boden we Oerol een platform met het festival *Oerol spoelt aan*. Met het bijzondere marketingmateriaal in coronatijd waren we maximaal zichtbaar en het publiek was enthousiast. Eind juni startten we met de verkoop voor het seizoen '21/'22 en in de eerste helft van dit seizoen was De Harmonie als vanouds zicht- en vindbaar als het culturele hart van Leeuwarden. We speelden adequaat en flexibel in op de realiteit omtrent corona, haalden op succesvolle wijze bestaand en nieuw publiek binnen en creëerden met toegespitste publieksinformatie vertrouwen in veilig en comfortabel bezoek aan ons theater. We realiseerden veel media-aandacht en oogsten veel bijval in pers en media, regionaal en landelijk.

Corporate Communicatie

In 2021 zijn we gestart met de nieuwe positionering van De Harmonie als corporate merk. De hoofdlijnen zijn ontwikkeld en de eerste uitingen naar buiten gebracht. Er is voor gekozen om door te werken met het huidige sterke beeldmerk van De Harmonie, maar dit op een nieuwe en meer eigentijdse wijze te presenteren. Hierdoor wordt het mooie grafische beeldmerk van De Harmonie, in combinatie met de sterke merknaam, het herkenbare culturele paraplu-merk waartoe De Harmonie zich de komende jaren wil ontwikkelen.

Zichtbaarheid

Het jaar begon met veel media-aandacht voor de verbouwde zalen. Daarnaast was De Harmonie in het voorjaar landelijk zichtbaar in diverse Testen voor Toegang-voorstellingen. Online hebben we aandacht weten te genereren door middel van de al genoemde *12 Sessies*.

We hebben vanaf eind augustus een publiekscampagne gevoerd voor het nieuwe seizoen en daarbij ingezet op onder andere online werving en een programmaboekje voor de maand september/oktober, bewust gericht op de korte termijn, om ons publiek weer tot een bezoek aan ons gebouw te verleiden. Met succes – er werd een goede seizoenskaartverkoop gedraaid.

Manieren van communiceren

Door de coronapandemie is de communicatie met onze doelgroepen lastiger geworden. Waar in het verleden nog een groot deel van de kaartverkoop voor aanvang van het nieuwe seizoen plaatsvond, merken we dat we steeds dichterbij de bal moeten spelen. Ons (oudere) publiek is terughoudender geworden met het boeken van voorstellingen op de langere termijn. De jongere publieksgroepen namen al vaker beslissingen op een kortere termijn. Hierdoor is de focus van het communiceren met de diverse doelgroepen verlegd naar last-minute acties. Via de diverse social kanalen, die zich hier goed voor lenen, maar ook via de traditionelere kanalen. Zo is de agenda waarin het jaarlijkse aanbod werd gepresenteerd vervangen door een halfjaarlijks magazine. Binnen dit medium wordt meer op de inhoud ingegaan, door middel van interviews met makers en artiesten. Daarnaast wordt er tweemaandelijks offline gecommuniceerd in de vorm van een handzaam pocketboekje met het actuele aanbod van het moment.

Sponsors en partners

Onze sponsors zijn ons in deze lastige tijd trouw gebleven. Wij waarderen dit enorm, want wij hebben deze steun extra nodig, juist nu. Helaas gaf onze sponsor De Rabobank te kennen, ten gevolge van interne beleidsverschuivingen, met de sponsoring aan De Harmonie te willen stoppen. Het partnerschap met Arriva wisten wij succesvol te intensiveren. Ook Vereniging Vrienden van De Harmonie blijft ons heel hartelijk ondersteunen. Wij zijn het bestuur van de stichting hiervoor zeer erkentelijk.

Daar waar we regulier gemiddeld 200.000 bezoekers ontvingen, haalden we in 2021 46.000 bezoekers binnen. Dit bij 340 evenementen, tegen gemiddeld 800 in een regulier kalenderjaar.

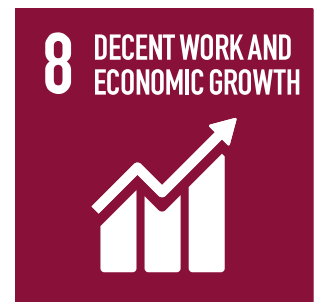
Maatschappelijk verantwoord ondernemen

The Global Goals

Sinds 2021 is De Harmonie gecommitteerd aan The Global Goals, 17 internationale doelen ('global goals') die door de Verenigde Naties zijn geformuleerd met betrekking tot het nastreven van een eerlijke, duurzame en vrije wereld. We hebben daarbij bijzondere aandacht voor de volgende doelen:

- 4: inclusief, gelijkwaardig en kwalitatief onderwijs voor iedereen
- 5: gelijke rechten voor mannen en vrouwen en empowerment van vrouwen en meisjes
- 8: inclusieve, economische groei, werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen
- 10: verminderen ongelijkheid binnen en tussen landen
- 11: maak steden en dorpen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam
- 12: duurzame consumptie en productie
- 13: aanpak van klimaatverandering

We ondersteunen eveneens de doelen van het UNESCO-Verdrag over culturele diversiteit, dat feitelijk een verbijzondering is van de mondiale doelen voor onze sector. Dit verdrag beschermt, bevordert, en promoot een culturele en creatieve sector die eerlijke kansen biedt voor makers, toegankelijk is voor een breed en divers publiek en meerwaarde heeft voor de samenleving als geheel.

Green Key en Koplopersproject

Het hele jaar door staan de thema's duurzaamheid en circulariteit centraal in ons denken en handelen. In 2021 was er wederom het moment van de zogenaamde Green Key-keuring. Dankzij de inzet van alle afdelingen is ook vorig jaar het gouden certificaat verkregen. Het Green Team van De Harmonie heeft de doelen daarbij zelfs hoger gesteld dan voor dit certificaat strikt noodzakelijk. Vandaar dat De Harmonie meedoet aan een koploperproject, waarin Noord-Nederlandse organisaties elkaar stimuleren voorop te lopen met betrekking tot duurzaamheid en circulariteit, om zo anderen te inspireren. Juist ook aan ons publiek willen we het goede voorbeeld geven. Er is daarom een actieplan opgesteld met als insteek om als gastheer onze gasten te laten zien hoe duurzaamheid niet moet maar ook kán.

In 2023 willen we voor de vierde keer goud scoren. Samen met de energiecoaches van de gemeente Leeuwarden kijken we waar verder energiebesparing mogelijk is. Bijvoorbeeld door verbetering van de isolatie van het gebouw, uitbreiding van het aantal zonnepanelen en meer LED-verlichting. En natuurlijk het uitbreiden van onze voorbeeldfunctie in het kader van het Koplopersproject.

Een greep uit concrete acties in 2021

Op het gebied van duurzaamheid hebben we in 2021 verder onder meer de volgende acties ondernomen:

- Alle boilers ten behoeve van warm water in ons gebouw werden vervangen door elektrische doorstroomtoestellen
- Diverse verlichting werd voorzien van sensoren, zodat deze niet onnodig blijft branden
- Het gasgestookte warmtegedriven bij de hoofdingang vervangen door een elektrisch exemplaar
- We hebben ledverlichting voor de foyer en het toneel aangeschaft
- We lieten 90 orkeststoelen restylen in plaats van volledig vervangen,
- De warmwatervoorziening werd volledig van het gas gehaald,
- Er werd een grote hoeveelheid materiaal die vrijkwam bij de terugbouw van de zalen circulair ingezet. Zo ging het decor naar kunstenaars, hout naar cultuurinstellingen en planten konden we zelf hergebruiken in onze foyers.

Events en horeca

Relevantie

Door haar multifunctionele gebruik, prachtige uitstraling en ruimte in de zalen was De Harmonie ondanks de beperkingen in staat veel verschillende events te faciliteren. Zo boden we plek aan raadsvergaderingen van de Gemeente Leeuwarden, werden er fotoshoots en filmopnames bij ons georganiseerd, faciliteerden we hybride en fysieke zakelijke en wetenschappelijke bijeenkomsten en congressen en boden we plek aan onderwijs, amateurgezelschappen en collega instellingen die alternatieve locaties zochten we betrokken daarbij zoveel mogelijk regionale leveranciers en lokaal (tijdelijk) personeel.

Chronologie van hoogtepunten

Eerste kwartaal

Onze afdeling was in januari en februari druk met het ondersteunen van de verbouw van de drie zalen en de daarmee gemoeide aanpassingen aan de horecavoorzieningen. Op 13 januari faciliteerden we de TV Opname van het EO programma De Kist met Edwin Rutten. In maart huisvestten we de landelijke verkiezingen; vier dagen lang waren we stemlocatie voor Leeuwarden, voor zowel formulier- als briefstemmers. Verder ondersteunden we de succesvolle realisatie van *Wit Konijn*, *Rood Konijn* en *12 Sessies*.

Tweede kwartaal

Eind april faciliteerden we de streaming van *LC Top Talent 2021* april en een hybride hoorzitting over de toekomst van Zalen Schaaf. Op woensdag 5 mei ontvingen we het Bevrijdingsfestival en verzorgden ook daarvoor de online streaming. Eind juni mochten we het succesvol opvangen van zowel *Explore the North* als *Oerol*, 21 voorstellingen met randprogrammering in vier dagen, als wapenfeit vieren. Ook vonden er dit kwartaal raadvergaderingen, concerten van onder meer het Frysk Jeugdorkest en *Techniek Menulessen* van Kunstkade plaats. Bijzonder was ook het in alle opzichten geslaagde optreden van S10 in onze grote zaal. In verband met de Coronamaatregelen konden slechts 80 bezoekers (uitverkocht) het concert meemaken.

Derde kwartaal

In juli waren er live streams en een boekpresentatie. Daarnaast waren er schoolmusicals, die door de jeugdige en beweeglijke doelgroep een uitdaging vormden in verband met handhaving en de toen geldende regels van veiligheid en comfort. Het Fries Straatfestival faciliteerden we ook; deze editie kende vanwege de 1,5 meter maatregel een bijzondere uitvoering op unieke locaties. Ook faciliteerden wij *Uit in Huis*, de culturele aftrap van Leeuwarden, ditmaal volledig georganiseerd in De Harmonie, boden we ruimte aan een belangrijk forensisch symposium en liep de route van de KLM Urban Trail probleemloos dwars door ons gebouw. Tot slot zien we het ontvangen en faciliteren van *Oerol spoelt aan* als groot succes.

Vierde kwartaal

In oktober en november vond een aantal voorname congressen en externe themadagen plaats in ons gebouw. De organiserende partijen hebben vrijwel alle van doen met duurzaamheid (bv. Waddenfestival/-congres, Wetsus) en passen daarmee goed in onze 'groene visie.' Bijzonder was onze deelname aan *Roze Zaterdag / Leeuwarden City of Love* op 16 oktober, we haalden er de landelijke media mee. In november vond onder betrekkelijk 'normale' omstandigheden nog het goedbezochte Noordelijk Filmfestival plaats en faciliteerden we de opnames van *Ada*, van Fabuch Social Cinema, *Radman* en onze eigen *12 Sessies*. Belangrijk wapenfeit was verder de realisatie van *Kneppelfreed*, een arbeidsintensief project waarin we veel van onze expertise konden laten zien, niet in de laatste plaats vanwege onze ervaring en kunde m.b.t. handhaving van de corona-maatregelen. Wij konden hierin ook andere culturele instellingen hulp bieden.

Bedrijfsvoering en organisatie

De regelgeving, maar juist ook de veranderingen daarin, heeft continu het uiterste gevraagd van onze afdeling als het gaat om hoogwaardig gastheerschap, waarbij veiligheid en comfort steeds hoog in het vaandel stonden. In de publieksluwe perioden hebben we ons verder toegelegd op het aanscherpen van bedrijfsvoering en keuzen ten aanzien van ons assortiment.

Hospitality

We hebben onze Hospitality naar een hoger plan getild. Zo hebben we onze nieuwe, bij De Harmonie passende kledinglijn doorgevoerd, wat zorgt voor betere herkenbaarheid. Publieksbegeleiding is tijdens de pandemie erg belangrijk geweest, een uitdaging telkens succesvol aangegaan: onze bezoekers zijn continu gastvrij en naar de dan geldende regelgeving veilig ontvangen.

Van koffiedik naar bitterbal; duurzaamheid in onze horeca

In 2021 zijn we een samenwerking aangegaan met Fryslân Fungies. Zij halen twee keer per week bij ons het verzamelde koffiedik op en kweken daar oesterzwammen op. Inmiddels produceren zij van de oesterzwammen bitterballen en kroketten. Deze hebben we opgenomen in ons assortiment. Wij zijn enorm blij met deze circulaire samenwerking.

Personeel en organisatie

Personeel

Eind 2021 kende De Harmonie een personeelsbestand van 28,1 fte aan vaste medewerkers en een flexibele schil van 5,41 fte aan ZZP-ers. Wat die laatste groep betreft: de groep ZZP-ers theatertechniek viel deels weg door de lockdown, terwijl de vaste theatertechnici konden worden ingezet bij aanpassingen aan de zalen en het uitvoeren van onderhoud. Een volledig overzicht is opgenomen als bijlage.

Impact corona op werk(geverschap)

Ondanks het wisselende beeld qua regelgeving 2021, werd er – daar waar dat kon – zoveel mogelijk thuis-gewerkt. Met name de technici waren echter wél met regelmaat te vinden in ons gebouw, dit vanwege de vele onderhoudsklussen in eigen beheer. Ook is er creatief gekeken naar de beschikbare capaciteit en de uit te voeren taken, waardoor de verbouwing van de zalen kon plaatsvinden mede dankzij de inzet van onze eigen medewerkers. Ook daarbuiten vond er uitwisseling van taken tussen de afdelingen en disciplines plaats, alles met het oog op het stimuleren van betrokkenheid van medewerkers bij de organisatie. Regelingen als NOW, TOGS en TVL maakten dat in 2021 geen ontslagen hoefden te vallen.

Belangrijke personeelsmutaties

In 2021 zagen wij het vertrek van het hoofd marketing. Deze functie werd tijdelijk waargenomen door een interim marketeer. Ook werden voor de marketingafdeling twee nieuwe medewerkers geworven. Naast hun eigen specialisme delen zij de portefeuille publiekswerk.

Inclusiviteit

De Harmonie bezocht ook in 2021 Theater-Inclusief bijeenkomsten. Dit is een landelijk netwerk gericht op zowel een inclusief programma-aanbod als personeelsbestand. De Harmonie heeft oog voor de inclusiviteitsgedachte en bij de werving van nieuwe bestuursleden heeft dit een belangrijke rol gespeeld.

Organisatie

Leiderschap

Het managementteam volgde in 2021 de training Effectief Leiderschap, als vervolg op de in 2020 gevolgde Management Development Training. Ook vonden, onder begeleiding van een externe partij, diverse intervisiebijeenkomsten plaats.

Trainingen projectmanagement

Er werd voorzien in een online training voor projectmatig werken voor 15 personeelsleden uit verschillende afdelingen, waaronder de publieks-/marktgerichte afdelingen.

Organogram

Er werd door directie en MT gewerkt aan een nieuw conceptorganogram. Dit concept is goedgekeurd door het bestuur. In het jaar 2022 worden vervolgstappen genomen met als doel vanaf december de aanpassingen te implementeren.

Teambuilding

Er vonden activiteiten vanuit De Harmonie (een kookses-sie) en de personeelsvereniging (schilderen) plaats. Ook verzorgde zowel de personeelsvereniging als De Harmonie attenties, voor personeel én vrijwilligers, passend bij de uitgangspunten van Green Key. Zo kwamen Sinterklaas en Piet langs in De Harmonie voor de collega's die aan het werk waren en gingen op huisbezoek bij personeel.

Vrijwilligers

De betrokkenheid bij onze vrijwilligers was wederom groot. We zijn deze bijzondere mensen zeer erkentelijk en hebben hen dan ook regelmatig in het zonnetje gezet; zo werden er met Pasen bloemen rondgebracht.

Ondernemingsraad

Er vonden in 2021 geen veranderingen plaats in de samenstelling van de ondernemingsraad, die daarmee per 31 december 2021 nog steeds bestond uit drie leden.

Bestuurssamenstelling

In 2020 werd van een viertal bestuursleden afscheid genomen, per 4 oktober 2021 werden door de gemeente Leeuwarden als nieuwe bestuursleden aangesteld:

- Mevrouw M. E. S. Vegt
- Mevrouw W. M. A. A. Zuidema-Haans
- Mevrouw D. Kasová

We zien met veel plezier dat hierdoor tegemoetgekomen wordt aan de Code Cultural Governance, in het bijzonder de Code Inclusiviteit. Het bestuur bestaat, naast de reeds genoemde nieuwe leden, per 31 december 2021 uit:

- De heer M. Kuipers (voorzitter)
- De heer G. P. Vermeulen (penningmeester)

De vorig jaar benoemde dialoog met de gemeente Leeuwarden over de transitie naar een Raad van Toezicht-model werd in 2021 constructief voortgezet.

Gebouw en techniek

Relevantie

We hebben als afdeling continu gezocht naar manieren om de ZZP'ers waar we in normale tijden ook veel gebruik van maken, te blijven betrekken. Zo zijn bij het ombouwen van de zalen zoveel mogelijk deze ZZP-ers ingezet en hebben wij geen gebruik gemaakt van een extern bouwbedrijf. Ook hanteerden wij Fair Practice tarieven en maakten we zoveel mogelijk gebruik van lokale en regionale toeleveranciers.

Techniek

Centraal in de activiteiten van Techniek stond in 2021 alle bedrijvigheid rondom de ver- en terugbouw van onze zalen, zoals boven ook omschreven. Het terugbouwen van de zalen naar de oorspronkelijke situatie gaf mogelijkheden om enkele aanpassingen en verbeteringen te doen, zoals de installatie van actuele verlichting en projectoren. Verder zijn tijd en middelen geïnvesteerd in het onderhouden, vervangen en moderniseren van gebouw en apparatuur, ook in de zalen, waardoor we enorm konden bezuinigen op bijvoorbeeld het uitbesteden van onderhouds- en reparatiekosten.

Zo was er gelegenheid een nieuwe geluidsinstallatie aan te schaffen en te installeren in de grote zaal, dit ter vervanging van een al 25 jaar oud systeem. Hierdoor beschikt De Harmonie over een state-of-the-art geluidssysteem, waarbij akoestiek digitaal gesimuleerd kan worden. Ook is geïnvesteerd in digitale geluidstafels, waardoor niet meer analoog maar digitaal aangestuurd kan worden, via touchscreen en tablets.

Voor de Accentzaal werd een nieuwe dimmerinstallatie aangeschaft, in voorbereiding op het gebruik van LED-theaterlicht in de nabije toekomst. Hierdoor wordt aansturing via software, in plaats van via analoge installaties, mogelijk en kan er in technische zin tegemoet gekomen worden aan iedere wens op het gebied van lichtregie. Verder is de lichtsturing in alle theaterzalen aangepast naar netwerk gestuurd protocol.

Gebouwbeheer

In 2021 werd het grootschalige project *Harmonie en Omgeving* doorontwikkeld, de route naar De Harmonie als eigentijdse ontmoetingsplek in de binnenstad, waar cultuur, beleving en ontspanning samenkomen in een heringericht Harmoniekwartier. In nauw overleg met de Gemeente en het gerenommeerde architectenbureau Frits van Dongen is gewerkt aan de voorbereidingen van het plan *De Harmonie en Omgeving* dat begin 2022 aan het college werd gepresenteerd.

In het kader van onderhoud en innovatie werd een nieuw portofoonsysteem ten behoeve van BHV in gebruik genomen, werden diverse verbouwing aan het facilitaire blok uitgevoerd, zoals aan de keuken en de artiestenfoyer en werden vloeren gelakt en stoelen aangepast. Een beknopt overzicht van enkele andere onderhoudsactiviteiten:

- Schilderwerkzaamheden in de zalen, foyer(s) en het facilitaire blok
- Het vervangen van de keuken in de artiestenfoyer
- Keuringen van installaties, tribunes en de gasleiding
- Vervangen van diverse plafonds en vloerbedekking
- Onderhoud aan de ventilatie- alarm- en brandmeldsystemen

Tot slot werd begonnen aan het ontwerp van het Theatercafé dat in 2022 is opgeleverd en geopend als Theatercafé Kwint.

ICT

Een van de voornaamste door ons geregisseerde ontwikkelingen in 2021 is het voorbereiden van de migratie naar office 365 in februari, een proces dat inmiddels met succes is afgerond. Verder werd het thuiswerken met laptops gefaciliteerd. In het gebouw werd de netwerkinfrastructuur voor regeltechniek en installaties op het gebied van klimaatbeheersing aangepast, kwamen er nieuwe kassa's en pinautomaten in het kader van de Kickstart-bijdrage en werd het streamen van voorstellingen en hybride-vergaderingen ondersteund met hard- en software.

Afwijkende werkzaamheden in verband met corona

Het gehele jaar waren er veel bijkomende werkzaamheden door corona en de regelgeving daaromtrent. Niet alleen het voorzien in mondkapjes, desinfectiemiddelen en doen van extra schoonmaakrondes, maar ook het aanpassen van looproutes in het gebouw, het veranderen van opstellingen en het aanbrengen van bewegwijzering. Misschien wel het belangrijkste onderdeel was en is het continu aanpassen en controleren van onze klimaatinstallaties om te sturen op een zo laag mogelijke CO2-waarde in alle ruimtes van het gebouw, om besmettingen te voorkomen.

Financiën

Exploitatie 2021

Voor boekjaar 2021 had De Harmonie in november 2020 een begroting vastgesteld die uitkwam op een negatief resultaat van € 972.000. De inkomsten uit voorstellingen, horeca en verhuringen waren daarbij vanwege de corona-situatie begroot op 25% van die van een normaal jaar. Uiteindelijk zijn deze inkomsten per saldo met 22,4% nog iets lager uitgekomen dan begroot.

De mogelijkheden om in de exploitatie van De Harmonie op korte termijn op de kosten te sturen, zijn beperkt. Een groot deel van de kosten (gemeentelijke huur, onderhoud, energie) is gebouw-gebonden en daardoor vast. Daarnaast betreft een groot deel van de kosten vaste personeelskosten.

Gelukkig ontvingen we ten behoeve van het doorbetalen van onze vaste medewerkers in 2021 wederom NOW-subsidie. En ter dekking van de vaste lasten ontvingen wij TVL-subsidie. In totaal hebben wij in 2022 € 574.027 aan NOW-subsidie toegekend gekregen en € 1.479.682 aan TVL-subsidie.

Al met al sloot De Harmonie het boekjaar 2021 af met een resultaat uit reguliere bedrijfsuitoefening van -/- € 677.758, maar vanwege de baten uit corona-steunmaatregelen (NOW, TVL en Kickstart Cultuurfonds) kwam het uiteindelijke resultaat na belastingen uit op € 1.232.447.

In de volgende samenvatting van de exploitatierekening is de invloed van de incidentele corona-steunmaatregelen op het exploitatieresultaat nader toegelicht:

	Regulier exploitatieresultaat 2021	Corona steunmaatregelen 2021	Totaal exploitatieresultaat 2021
	€	€	€
Baten			
Voorstellingen			
Recette voorstellingen	474.030	-	474.030
Kosten voorstellingen	648.075	-	648.075
	-174.045	-	-174.045
Horeca			
Omzet horeca	166.924	-	166.924
Directe kosten horeca	85.561	-	85.561
Personeelskosten horeca	382.682	-	382.682
	-301.319	-	-301.319
Verhuringen			
Omzet verhuringen	169.176	-	169.176
Kosten verhuringen	17.644	-	17.644
	151.532	-	151.532
Saldo uit doelstellingen	-323.832	-	-323.832
Subsidiebatens			
Gemeentelijke exploitatiesubsidie	1.594.666	-	1.594.666
Overige subsidies	15.000	-	15.000
Bijdragen uit overheidssteunmaatregelen wegens Corona	-	2.053.709	2.053.709
	1.609.666	2.053.709	3.663.375
SOM DER BATENS	1.285.834	2.053.709	3.339.543
Lasten			
Personeelslasten			
	1.487.750	-	1.487.750
Huisvesting en inventariskosten			
Afschrijvingen en onderhoud	568.812	-	568.812
Huur gebouw	1.000.334	-	1.000.334
Overige huisvestingskosten	308.863	143.504	452.367
	1.878.009	143.504	2.021.513
Af: Ontvangen gemeentelijke doelsubsidies	1.760.334	-	1.760.334
	117.675	143.504	261.179
Overige bedrijfslasten	357.887	-	357.887
SOM DER LASTEN	1.963.312	143.504	2.106.816
Exploitatieresultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	-677.478	1.910.205	1.232.727
Vennootschapsbelasting	280	-	280
Resultaat na belastingen	-677.758	1.910.205	1.232.447
Toevoeging aan egaliseringsreserve MOP	189.754	-	189.754
Toevoeging aan Bestemmingsreserve Corona	-	800.000	800.000
Toevoeging aan bestemmingsfondsen	-	-	-
Toevoeging (onttrekking) aan de algemene reserve	-867.512	1.110.205	242.693

Ten tijde van het schrijven van dit verslag lijkt de coronapandemie wellicht ver achter ons, maar de laatste berichten in de media laten zien dat we ook de komende tijd nog serieus rekening moeten houden met de kans op nieuwe besmettingsgolven met alle mogelijke gevolgen van dien voor onze exploitatie.

Eigen vermogen

Als gevolg van het positieve resultaat over 2021 bedroeg het totale eigen vermogen per 31 december 2021 (exclusief de egaliseringsreserve voor meerjarenonderhoud) € 2.442.402. Van dit eigen vermogen is € 1.984.307 geormerkt in de vorm van bestemmingsreserves en – fondsen en derhalve niet vrij besteedbaar. Dit betreft de Bestemmingsreserve Corona (€ 1.900.000), het Bestemmingsfonds LF2028 (€ 69.952) en het Bestemmingsfonds De Nieuwe Ruiters (€ 14.355).

Voor 2022 heeft De Harmonie een begroting opgesteld die uitkomt op een verlies van € 633.000, met inachtneming van alle onzekerheden die hiermee samenhangen. De Bestemmingsreserve Corona is enerzijds bedoeld om de directe gevolgen van de beperkende coronamaatregelen op te vangen en anderzijds om de verwachte gevolgen op de middellange termijn te bestrijden. Hierbij valt, naast algemene kostenstijgingen, onder andere te denken aan inkomstenverlies als gevolg van te verwachten veranderend vrijetijdsgedrag bij publiek en knelpunten in het aanbod waardoor het indervermogen zal dalen.

Deze bestemmingsreserve is gevormd op basis van de huidige inzichten. De (corona-)ontwikkelingen in de loop van 2022 en in de periode daarna kunnen een reden vormen om de bestemming van deze reserve te zijner tijd (deels) te wijzigen.

Solvabiliteit en liquiditeit

De solvabiliteit (eigen vermogen / balanstotaal x 100%) nam in 2021 wederom toe, van 28,4% tot 35,6%. Ten behoeve van een robuuste bedrijfsvoering achten wij een solvabiliteit van ca 30% wenselijk, zodat wij in geval van een incidenteel exploitatietekort kunnen voorkomen dat wij direct afhankelijk zijn van aanvullende subsidie door de Gemeente. Op dit moment lijkt onze solvabiliteit derhalve op het gewenste niveau. Echter: hoe de gevolgen van de coronapandemie zich verder zullen ontwikkelen, moet nog blijken. Daardoor is het maar de vraag in hoeverre ook voor de langere termijn gebruik kan worden gemaakt van deze incidentele versterking van het eigen vermogen.

De liquiditeit van De Harmonie, de mate waarin wij aan onze lopende betalingsverplichtingen kunnen voldoen, is op dit moment ook goed: de z.g. *current ratio* (liquide middelen+ vlottende activa) / kort vreemd vermogen) bedroeg ultimo 2021: 2,6 (ultimo 2020: 2,5). Dit is vooral te danken aan twee specifieke oorzaken. Ten eerste de genoemde corona-steunmaatregelen en ten tweede het feit dat de liquide middelen die zijn geormerkt voor de uitvoering van het meerjarenonderhoudsplan van het pand (huurdersdeel) en van de inventaris op de balans van De Harmonie staan.

Daarnaast is er per balansdatum ook sprake van een groot bedrag aan vooruitontvangen recettegelden (ultimo 2021: € 1.198.166). In de gevallen waar geboekte voorstellingen, als gevolg van corona, niet konden doorgaan, konden gasten de keuze maken voor ofwel terugbetaling in geld, ofwel omzetting van hun ticket in een voucher. Vouchers die in juli 2022 nog niet zijn omgewisseld voor nieuwe tickets, zullen op dat moment alsnog in geld worden uitbetaald. Ultimo 2020 was het bedrag aan vooruitontvangen recette als gevolg van de toenmalige corona-situatie fors lager: € 227.209. Bij de beoordeling van de balans van De Harmonie dient er rekening mee gehouden te worden dat het theaterbedrijf een seizoen kent dat loopt van september tot medio juni, terwijl het boekjaar van de stichting loopt van 1 januari tot en met 31 december. De vooruitontvangen recettegelden zorgen daardoor voor een flinke vertekening van de balansverhoudingen.

Ook de per 31 december 2021 nog te ontvangen coronasteunbijdragen (per saldo € 939.417) hebben tijdelijk een aanzienlijk effect op deze balansverhoudingen. Hierbij moet bedacht worden dat we per balansdatum, maar ook per heden, nog steeds volop te maken hebben met de nadelige exploitatiegevolgen van de pandemie. Daarom zullen we deze middelen naar verwachting ook moeten aanwenden om die te bestrijden.

Risicomanagement

De Harmonie brengt gestructureerd de interne en externe risico's in kaart die haar exploitatie negatief kunnen beïnvloeden. Voor zover die risico's niet gemitigeerd kunnen worden door middel van adequate beheersingsmaatregelen, bepalen bestuur en directie of de betreffende risico's geaccepteerd kunnen worden of vermeden moeten worden:

Risicogebied	Risico	Beheersingsmaatregelen
Cultureel	Cultureel aanbod kwalitatief onvoldoende	Borgen van kennis en kunde middels programmeringsteam
Cultureel	Cultureel aanbod voldoet niet aan de gemeentelijke opdracht	Gespecificeerde subsidiebeschikking, periodiek bestuurlijk overleg, verantwoording middels jaarverslag en gecontroleerde jaarrekening, formele jaarlijkse subsidieafrekening
Veiligheid	Bezoekersveiligheid niet geborgd	Aanstelling van bedrijfshulpverleners en ploegleiders, adequate vluchtwegen, periodieke opleidingen en oefeningen, etc.
Veiligheid	Brandveiligheid niet geborgd	Periodieke toetsing door brandweer
Veiligheid	Arbeidsomstandigheden onvoldoende	Periodieke toetsing door arbodienst
ICT	Betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking, cybersecurity, Wet Bescherming Persoonsgegevens niet geborgd c.q. nageleefd	Passende SLA met externe gespecialiseerde serviceprovider, gegevensverwerkersovereenkomsten
Financieel	Onverwacht achterblijvende bezoekersaantallen, waardoor de exploitatie financieel niet gedekt is	Een deugdelijke programmeringsbegroting met scenario-analyses betreffende verwachte bezoekersaantallen (o.a. gebaseerd op ervaringscijfers), maximaal bedrag aan uitkoop en garantiesommen per seizoen, voortdurende toetsing van de realisatie aan de begroting
Financieel	Onvoldoende verzekerd	Jaarlijkse integrale evaluatie verzekeringsportefeuille met verzekeringstussenpersoon
Financieel	Onrechtmatig onttrekken van financiële middelen aan de organisatie	Autorisatiematrix ten behoeve van de autorisatie van facturen, controletechnische functiescheiding tussen beschikken en registreren van betalingen
Financieel	Onjuiste verslaggeving	Borgen van kennis en kunde op de financiële afdeling, adequate boekhoudsoftware, jaarlijkse accountantscontrole
Financieel	Onverwachte onderhoudskosten en (her-)investeringen	Meerjarenonderhoudsplan dat periodiek getoetst wordt door externe specialisten
Fiscaal	Onjuiste verwerking BTW en vennootschapsbelasting	Borgen van kennis en kunde op de financiële afdeling, adequate boekhoudsoftware, periodieke toetsing door fiscalist
Fiscaal	Onjuiste verloning	Borgen van kennis en kunde op de financiële afdeling, adequate SLA met externe loonverwerker

Verwachtingen 2022

Voor boekjaar 2022 heeft het bestuur in september 2021 een begroting vastgesteld die uitkomt op een resultaat van € 633.000 negatief. Enerzijds is daarbij uitgegaan van een corona-scenario van 70% van de reguliere publieksinkomsten uit voorstellingen, horeca en verhuringen, anderzijds is er ingezet op extra investeringen in de werkorganisatie om klaar te zijn voor de periode ná corona. Aangezien er ten tijde van het opstellen van de begroting nog geen duidelijkheid was over de corona-steunmaatregelen in 2022, is daarmee in deze begroting geen rekening gehouden. Per heden (juni 2022) is al duidelijk dat tot aan de zomer die 70% van de reguliere publieksinkomsten niet gehaald is, maar anderzijds hebben we in het eerste kwartaal van 2022 wel opnieuw (en voorlopig voor het laatst) een beroep kunnen doen op de NOW- en de TVL-regeling. Hoe de publieksinkomsten zich in het najaar zullen ontwikkelen, moet nog blijken. Dit zal sterk afhankelijk zijn van het verdere verloop van de coronapandemie en de daarmee samenhangende overheidsmaatregelen, het vertrouwen (het veiligheidsgevoel) van het publiek en de kwaliteit en kwantiteit van het theateraanbod na corona. Al met al verwachten we nu dat het resultaat over 2022 minder negatief zal uitkomen dan oorspronkelijk begroot. Maar deze inschatting bevat nog zeer veel onzekerheden, vooral voor wat betreft het verdere verloop van de coronapandemie en de daarmee samenhangende overheidsmaatregelen.

Reflecties op landelijke codes

Bij De Harmonie staan zowel duurzaamheid als maatschappelijk verantwoord ondernemen hoog in het vaandel. Naast grote aandacht voor *sustainable goals* ligt er een voornamelijk accent op de naleving van de landelijke codes. Beleid en daarmee verband houdende activiteiten worden door De Harmonie dan ook ontwikkeld en uitgevoerd met inachtneming van de Cultural Governance Code; bestuur en toezicht zijn in volledige samenspraak met de strekking van deze code. Ook onderschrijven wij met kracht de Code Diversiteit en Inclusie. Centraal speerpunt in beleid voor de komende jaren is een zo inclusief mogelijke programmering én een zo hoog mogelijke participatiegraad. We willen programmeren vóór maar ook mét zoveel mogelijk verschillende (doel)groepen in onze diverse samenleving. Tot slot volgen we nauwgezet de Fair Practice Code, die we zien als waardevolle gedragscode voor ondernemen en (samen)werken in onze sector.

Stichting Cultureel Centrum
De Harmonie

Jaarrekening 2021

BALANS PER 31 DECEMBER 2021 (na resultaatbestemming)

ACTIVA		31-12-2021		31-12-2020
		€		€
<u>Vaste activa</u>				
Materiële vaste activa	[1]	597.363		534.876
<u>Viottende activa</u>				
Vorraden	[2]	26.100		23.531
Vorderingen				
Handelsdebiteuren	[3]	10.078		942
Belastingen en premies sociale verzekeringen	[4]	133.104		5.775
Overige vorderingen en overlopende activa	[5]	<u>1.139.705</u>		<u>525.218</u>
		1.282.887		531.935
Liquide middelen	[6]	4.979.290		3.829.959
		<u>6.885.640</u>		<u>4.920.301</u>

<u>PASSIVA</u>		<u>31-12-2021</u>		<u>31-12-2020</u>
		€		€
<u>Eigen vermogen</u>				
Stichtingskapitaal	[7]	45		45
Bestemmingsreserves	[8]	1.900.000		1.100.000
Bestemmingsfondsen	[9]	84.307		84.307
Algemene reserve	[10]	<u>458.050</u>		<u>215.356</u>
			2.442.402	1.399.708
<u>Egalisatiereserves</u>				
Egalisatiereserve meerjarenonderhoud	[11]	<u>1.923.013</u>		<u>1.733.260</u>
			1.923.013	1.733.260
<u>Voorzieningen</u>				
Voorziening jubileumuitkeringen	[12]		46.000	55.000
<u>Kortlopende schulden</u>				
Crediteuren	[13]	220.336		116.142
Belastingen en premies sociale verzekeringen	[14]	69.851		91.346
Overige schulden en overlopende passiva	[15]	<u>2.184.038</u>		<u>1.524.844</u>
			2.474.225	1.732.332
			<u><u>6.885.640</u></u>	<u><u>4.920.301</u></u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2021

	<u>Realisatie 2021</u>		<u>Begroting 2021</u>		<u>Realisatie 2020</u>
	€		€		€
Baten					
Voorstellingen en projecten		[16]			
Recette	316.595		560.000		796.042
Overige bijdragen	157.435		128.000		43.351
Kosten	<u>648.075</u>		<u>673.000</u>		<u>884.350</u>
	-174.045		15.000		-44.957
Programma 'Verbreding - Nieuw publiek'					
Bijdrage fondsen	-		40.000		-
Kosten	<u>-</u>		<u>40.000</u>		<u>-</u>
	-		-		-
Strangers on Stage					
Recette	-	[17]	4.000		-
Bijdrage LF2018	-		16.000		-
Kosten	<u>-</u>		<u>20.000</u>		<u>-</u>
	-		-		-
Horeca					
Omzet horeca	166.924		240.000		250.974
Directe kosten horeca	85.561		77.000		77.290
Personeelskosten horeca	<u>382.682</u>		<u>423.000</u>		<u>387.952</u>
	-301.319		-260.000		-214.268
Verhuringen					
Omzet verhuringen	169.176		111.000		191.601
Kosten verhuringen	<u>17.644</u>		<u>10.000</u>		<u>33.059</u>
	151.532		101.000		158.542
Saldo uit doelstellingen	-323.832		-144.000		-100.683
Subsidiebatens					
Gemeentelijke exploitatiesubsidie	1.594.666		1.586.000		1.554.635
Bijdrage Stichting Surplus	15.000		66.000		30.000
Overige fondsen	-		50.000		-
Bijdragen uit overheidssteunmaatregelen wegens corona	<u>2.053.709</u>	[20]	<u>136.000</u>		<u>1.303.139</u>
	3.663.375		1.838.000		2.887.774
SOM DER BATEN	<u>3.339.543</u>		<u>1.694.000</u>		<u>2.787.091</u>

		<u>Realisatie 2021</u>	<u>Begroting 2021</u>	<u>Realisatie 2020</u>
		€	€	€
Lasten				
Personeelslasten	[21]	1.487.750	1.771.000	1.503.176
Huisvesting en inventariskosten	[22]			
Afschrijvingen		137.613	160.000	142.073
Onderhoud		431.199	600.000	410.668
Huur gebouw		1.000.334	1.009.000	519.049
Overige huisvestingskosten		<u>452.367</u>	<u>391.000</u>	<u>370.631</u>
		2.021.513	2.160.000	1.442.421
Af: Ontvangen gemeentelijke doelsubsidies		<u>1.760.334</u>	<u>1.769.000</u>	<u>1.734.253</u>
		261.179	391.000	-291.832
Beheer- en administratielasten	[23]	225.566	258.000	148.800
Verkoop & promotielasten	[24]	158.872	232.000	154.184
Overige baten & lasten	[25]	-41.034	12.000	-38.366
Rentebaten & -lasten				
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		-	-	-
Rentelasten en soortgelijke lasten		<u>14.483</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
		14.483	-	-
SOM DER LASTEN		<u>2.106.816</u>	<u>2.664.000</u>	<u>1.475.961</u>
Exploitatieresultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		1.232.727	-970.000	1.311.130
Vennootschapsbelasting		<u>280</u>	<u>2.000</u>	<u>388</u>
Resultaat na belastingen		<u>1.232.447</u>	<u>-972.000</u>	<u>1.310.742</u>
Toevoeging (onttrekking) aan egaliseringsreserve	[11]	189.754	-	192.304
Toevoegingen / onttrekkingen aan bestemmingsreserves	[8]	800.000	-	1.100.000
Toevoegingen / onttrekkingen aan bestemmingsfondsen	[9]	-	-	2.500
Toevoeging (onttrekking) aan de algemene reserve	[10]	<u>242.693</u>	<u>-972.000</u>	<u>15.938</u>

Kasstroomoverzicht 2021

	<u>Realisatie 2021</u>	<u>Realisatie 2020</u>
	€	€
Resultaat na mutaties bestemmingsreserves, bestemmingsfondsen en egalisatiereserves	242.693	15.938
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen materiële vaste activa	137.733	142.074
Mutatie bestemmingsreserves	800.000	1.100.000
Mutatie bestemmingsfondsen	-	2.500
Mutatie egalisatiereserves	189.754	192.304
Mutatie voorzieningen	-9.000	1.000
Veranderingen in werkkapitaal		
Mutatie operationele vorderingen	-750.953	-157.611
Mutatie voorraden	-2.569	8.439
Mutatie operationele schulden	741.893	-619.823
	<u>-11.629</u>	<u>-768.995</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	1.349.551	684.821
Investerings in materiële vaste activa	-200.220	-79.639
Desinvesteringen in materiële vaste activa	<u>-</u>	<u>-</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-200.220	-79.639
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	<u>-</u>	<u>-</u>
Mutatie geldmiddelen	<u>1.149.331</u>	<u>605.182</u>
Liquide middelen per 1 januari	3.829.959	3.224.778
Liquide middelen per 31 december	<u>4.979.290</u>	<u>3.829.959</u>
Mutatie geldmiddelen	<u>1.149.331</u>	<u>605.182</u>

Algemene Toelichting

De doelstelling van Stichting Cultureel Centrum “De Harmonie” is het bevorderen van het culturele leven in Leeuwarden en de exploitatie van Stadsschouwburg De Harmonie, mede gelet op de functie van de stad als hoofdstad van Fryslân. Het eigendom van Stadsschouwburg De Harmonie is in handen van de gemeente. Stichting Cultureel Centrum “De Harmonie” is huurder van het gebouw.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 “Organisaties zonder winststreven”.

De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders vermeld, tegen nominale waarde. Baten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

In de jaarrekening van de stichting zijn tevens de cijfers verwerkt van Ruiterskwartier B.V. Vanwege het beperkte financiële belang van deze B.V. en vanwege het beperkte inzicht dat dit met zich mee zou brengen, is ervoor gekozen om niet afzonderlijk een enkelvoudige en een geconsolideerde jaarrekening op te nemen.

Gevolgen coronapandemie

De stichting heeft sinds maart 2020 te kampen met de gevolgen van de coronapandemie. Dit heeft voor de stichting geresulteerd in een omzetsdaling en toename van additionele kosten. Het bestuur heeft deze situatie onderkend en heeft maatregelen genomen om deze situatie het hoofd te bieden.

Bovendien heeft de stichting gebruik kunnen maken van diverse Corona-steunmaatregelen, waaronder de Regeling Covid-19, de NOW en de TVL. Hierdoor heeft het bestuur reden om te vertrouwen op duurzame voortzetting van de activiteiten van de stichting. Derhalve is de jaarrekening opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De waardering van de materiële vaste activa is gebaseerd op de aanschafprijs, verminderd met afschrijvingen, eventuele investeringsbijdragen en eventuele beschikkingen over reserves. Op de activa wordt lineair afgeschreven. Deze afschrijving is gebaseerd op de economische levensduur. De afschrijvingspercentages zijn vermeld in de staat van activa. Afschrijving vindt voor het eerst plaats in het jaar van aanschaf, over de duur van een half jaar.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, welke gemakshalve gelijk wordt gesteld aan de nominale waarde onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid.

Eigen Vermogen

Ongedekte tekorten komen ten laste van het eigen vermogen. Ingeval het eigen vermogen ontoereikend is voor de aanzuivering van de tekorten zal verrekening zo mogelijk plaats vinden door inhaal in de exploitaties van de navolgende jaren of wordt het tekort door de Gemeente Leeuwarden voor haar rekening genomen, middels aanvullende subsidie.

Bestemmingsreserves

Als bestemmingsreserves is dat gedeelte van het eigen vermogen verantwoord waarover het bestuur zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kan beschikken voor het doel waarvoor de stichting is opgericht.

Bestemmingsfondsen

Als bestemmingsfondsen is dat gedeelte van het eigen vermogen verantwoord waarover het bestuur niet vrij kan beschikken aangezien door derden een beperking is opgelegd ten aanzien van de besteding ervan.

Egalisatiereserve meerjarenonderhoud

De uitgaven voor groot onderhoud worden jaarlijks ten laste van de exploitatie gebracht. Ter dekking van de onderhouds- en kapitaallasten ontvangt de stichting jaarlijks een vergoeding van de gemeente Leeuwarden. Het verschil tussen de vergoeding en de lasten komt jaarlijks ten gunste of ten laste van de egalisatiereserve meerjarenonderhoud en dient in de komende jaren door De Harmonie aan het onderhoud te worden besteed.

De egalisatiereserve meerjarenonderhoud kan worden beschouwd als bestemmingsfonds, aangezien De Harmonie deze reserve dient aan te wenden ter dekking van toekomstige onderhoudsuitgaven aan het pand en de inventaris.

Deze verwerkingswijze is in overleg met de gemeente bepaald en hiermee wijkt De Harmonie op grond van het wettelijk inzichtsvereiste (artikel 2:362 lid 4 BW) af van de geldende RJ 640 "Organisaties zonder winststreven" en de gewijzigde RJ 212 welke per 1 januari 2019 in werking is getreden (RJ uiting 2018-5).

Met ingang van boekjaar 2020 zijn de 'Egalisatiereserve extra afschrijvingen' en de 'Egalisatiereserve rente' samengevoegd tot een 'Egalisatiereserve meerjarenonderhoud'.

Voorzieningen

Algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving rechtvaardigen het vormen van voorzieningen voor kosten die nog in een volgend boekjaar gemaakt zullen worden en die hun oorsprong vinden in het boekjaar of in voorgaande boekjaren.

De voorziening jubileumkosten is gevormd om de kosten van toekomstige ambtsjubilea te kunnen voldoen. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde, rekening houdend met de verwachte vertrekansen en verwachte salaristijgingen.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling**Algemeen**

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en verrichte diensten enerzijds en anderzijds de kosten en andere lasten van het jaar, gewaardeerd tegen historische kostprijzen.

Baten

De netto-omzet betreft de opbrengst van de in het verslagjaar aan derden geleverde goederen en diensten na aftrek van kortingen en omzetbelasting.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde op basis van de verwachte economische levensduur. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Rentebaten en -lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode, waarbij onderscheid is gemaakt tussen de kasstromen uit operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

Omwille van het inzicht wordt in het kasstroomoverzicht uitgegaan van het resultaat na mutaties in bestemmingsreserves, bestemmingsfondsen en egalisatiereserves. Vennootschapsbelasting, ontvangen interest en betaalde interest worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, waaronder zowel de bancaire rekening-courantsaldi als de direct opvraagbare bancaire spaarrekeningen zijn begrepen. Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2021**1. Materiële vaste activa**

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	534.875	597.310
Investerings	200.220	79.639
Afschrijvingen	<u>-137.733</u>	<u>-142.074</u>
Boekwaarde per 31 december	<u><u>597.363</u></u>	<u><u>534.875</u></u>

Voor een specificatie van de materiële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 2.
In bijlage 3 is een specificatie van de investeringen 2021 opgenomen.

2. Voorraden

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
	€	€
Voorraden	<u>26.100</u>	<u>23.531</u>
	<u><u>26.100</u></u>	<u><u>23.531</u></u>

Dit betreft hoofdzakelijk horeca-voorraad.

3. Debiteuren

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
	€	€
Debiteuren	<u>10.078</u>	<u>942</u>
	<u><u>10.078</u></u>	<u><u>942</u></u>

Een voorziening voor oninbaarheid wordt niet noodzakelijk geacht (ultimo 2020: nihil).

4. Belastingen en premies sociale verzekeringen

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
	€	€
Omzetbelasting 4e kwartaal	133.104	9.404
Suppletie boekjaar	-	-4.823
Suppleties voorgaande boekjaren	-	-4.491
Pensioenpremies	<u>-</u>	<u>5.685</u>
	<u><u>133.104</u></u>	<u><u>5.775</u></u>

5. Overige vorderingen en overlopende activa

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
	€	€
Diverse voorschotten en betalingen onderweg	14.543	3.435
Depot TNT Post	8.935	8.935
Nog te ontvangen restitutie energielasting	41.486	26.027
Nog te ontvangen St. Surplus	5.000	30.000
Nog te ontvangen ziekengeld	20.000	10.000
Nog te ontvangen NOW en TVL	983.090	342.187
Nog te ontvangen overig	66.651	104.633
	<u>1.139.705</u>	<u>525.218</u>

6. Liquide Middelen

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
	€	€
Kas	23.187	20.804
Rabobank rekening-courant	3.588.875	2.499.421
ING Bank	367.251	309.734
Rabobank spaarrekening	999.976	1.000.000
Betalingen onderweg		0
	<u>4.979.290</u>	<u>3.829.959</u>

De liquide middelen bestaan voor een bedrag van € 1.198.166 uit vooruitontvangen opbrengsten van verkochte kaarten voor voorstellingen (ultimo 2020: € 227.209).

Eigen vermogen**7. Stichtingskapitaal**

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
	€	€
Stichtingskapitaal	45	45
	<u>45</u>	<u>45</u>

8. Bestemmingsreserves

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
	€	€
Bestemmingsreserve Corona	1.900.000	1.100.000
	<u>1.900.000</u>	<u>1.100.000</u>

Bestemmingsreserve Corona

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
Stand per 1 januari	1.100.000	-
Bij: dotatie boekjaar	800.000	1.100.000
Stand per 31 december	<u>1.900.000</u>	<u>1.100.000</u>

De stichting heeft sinds maart 2020 te kampen met de gevolgen van de coronapandemie. Dit heeft voor de stichting geresulteerd in een omzetsdaling en toename van additionele kosten.

De gehele culturele sector verwacht een groot na-ijl effect van de pandemie, en zo ook De Harmonie. Voor 2022 heeft De Harmonie een begroting opgesteld die uitkomt op een verlies van € 633.000, met inachtneming van alle onzekerheden die hiermee samenhangen. De Bestemmingsreserve Corona is enerzijds bedoeld om de directe gevolgen van de beperkende coronamaatregelen op te vangen en anderzijds om de verwachte gevolgen op de middellange termijn te bestrijden. Hierbij valt, naast algemene kostenstijgingen, onder andere te denken aan inkomstenverlies als gevolg van te verwachten veranderend vrijetijdsgedrag bij publiek en knelpunten in het aanbod waardoor het inkomensvermogen zal dalen.

Deze bestemmingsreserve is gevormd op basis van de huidige inzichten. De ontwikkelingen in de komende periode met betrekking tot corona kunnen een reden vormen om de bestemming van deze reserve te zijner tijd (deels) te wijzigen.

9. Bestemmingsfondsen

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
	€	€
Bestemmingsfonds LF2028	69.952	69.952
Bestemmingsfonds De Nieuwe Ruiters	14.355	14.355
	<u>84.307</u>	<u>84.307</u>

Bestemmingsfonds LF2028

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
Stand per 1 januari	69.952	69.952
Bij: dotatie boekjaar	-	-
Af: besteding boekjaar	-	-
Stand per 31 december	<u>69.952</u>	<u>69.952</u>

Van de resterende baten uit het LF2018-programma 'Strangers on Stage' is, conform de afspraken met de LF2018-organisatie, een Bestemmingsfonds LF2028 gevormd.

Bestemmingsfonds De Nieuwe Ruiters

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
Stand per 1 januari	14.355	11.855
Bij: dotatie boekjaar	-	2.500
Stand per 31 december	<u>14.355</u>	<u>14.355</u>

Ter gelegenheid van het afscheid van de voormalige directeur is een bestemmingsfonds gevormd met als doel het stimuleren van jonge makers in de theaterwereld. In 2021 is nog geen gebruik gemaakt van dit fonds.

10. Algemene reserve

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
Stand per 1 januari	215.356	199.418
Af (bij): resultaat boekjaar	<u>242.693</u>	<u>15.938</u>
Stand per 31 december	<u>458.050</u>	<u>215.356</u>

11. Egalisatiereserve meerjarenonderhoud

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
Stand per 1 januari	1.733.260	1.540.956
Bij: mutaties boekjaar	<u>189.754</u>	<u>192.304</u>
Stand per 31 december	<u>1.923.013</u>	<u>1.733.260</u>

Met ingang van 2001 worden de gemiddelde rente- en afschrijvingskosten, berekend over een periode van 20 jaar en gebaseerd op de "Rapportage Uitkomsten Onderhandelingen Bestuur Cultureel Centrum De Harmonie- Gemeente Leeuwarden", door de gemeente aan De Harmonie vergoed. Conform dit onderhandelingsresultaat dient het verschil tussen de vergoeding en de werkelijke kosten te worden gedoteerd aan de egalisereserves. Indien de werkelijke kosten in enig jaar hoger zijn dan de ontvangen vergoeding, dient het verschil ten laste van de reserves te worden gebracht. Gedurende 2021 hebben vanwege corona interne medewerkers extra tijd kunnen besteden aan onderhoudswerkzaamheden in het pand, waardoor hiervoor geen derden ingehuurd hoefden te worden. De hiermee gemoeide kosten, ingeschat op ca € 15.000, zijn niet ten laste gebracht van deze egalisereserve, maar zijn in plaats daarvan ten laste gebracht van de exploitatie.

12. Voorzieningen

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
	€	€
Voorziening kosten jubilea	<u>46.000</u>	<u>55.000</u>
	<u>2021</u>	<u>2020</u>
	€	€
Voorziening kosten jubilea		
Stand per 1 januari	55.000	54.000
Dotaties	3.000	4.000
Onttrekkingen/vrijval	<u>-12.000</u>	<u>-3.000</u>
Stand per 31 december	<u>46.000</u>	<u>55.000</u>

De voorziening jubileumkosten is gevormd om de kosten van toekomstige ambtsjubilea te kunnen voldoen.

13. Crediteuren

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
	€	€
Crediteuren	<u>220.336</u>	<u>116.142</u>
	<u>220.336</u>	<u>116.142</u>

14. Belastingen en premies sociale verzekeringen

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
	€	€
Vennootschapsbelasting	668	4.632
Loonheffing	59.018	63.911
Pensioenpremies	<u>10.165</u>	<u>22.803</u>
	<u>69.851</u>	<u>91.346</u>

Met ingang van boekjaar 2016 is Ruiterskwartier B.V. belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De aangiften van Ruiterskwartier B.V. tot en met 2019 zijn inmiddels definitief afgehandeld.

15. Overige schulden en overlopende passiva

	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2020</u>
	€	€
Vooruitontvangen recette e.d.	1.198.166	227.209
Theater- en tegoedbonnen e.d.	253.775	334.639
Nog te betalen voorstellingen e.d.	104.034	120.296
Nog te betalen vakantietoelage en meeruren	117.993	120.561
Diverse voorschotten en vooruitontvangen opbrengsten	138.082	260.492
Subsidie WOW-festival	-	206.236
Op afrekening terug te betalen NOW en TVL	40.748	-
Overige nog te betalen kosten	<u>331.240</u>	<u>255.411</u>
	<u><u>2.184.038</u></u>	<u><u>1.524.844</u></u>

Van de ultimo 2021 vooruitontvangen recette heeft een deel betrekking op voorstellingen in de periode vanaf 12 maart 2020. Deze voorstellingen konden als gevolg van de coronamaatregelen niet gespeeld worden. Bezoekers kregen daarom de keuze: restitutie van het aankoopbedrag of een voucher. In dit kader zijn vouchers uitgegeven voor een totaalbedrag van € 282.959, die deels reeds in 2020 en 2021 zijn ingewisseld voor tickets of geld. Voor zover deze vouchers per juli 2022 nog niet zijn ingewisseld voor vervangende tickets, ontvangen de kopers dan de ticketwaarde in geld retour.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen**Meerjarige financiële verplichtingen***Huurverplichting*

Met ingang van 1 januari 2001 is een huurovereenkomst met de Gemeente Leeuwarden aangegaan. De huurovereenkomst is met ingang van 1 januari 2006 voor onbepaalde tijd verlengd. De jaarlijkse huursom, over 2021 groot € 1.000.334 excl. BTW, wordt jaarlijks aangepast op basis van het prijsindexcijfer 2006 = 100, alle huishoudens.

Overige verplichtingen

De schoonmaakwerkzaamheden zijn uitbesteed. Hiertoe is een contract voor onbepaalde tijd met Nivo Noord B.V. gesloten. De opzegtermijn is 3 maanden. De kosten bedroegen voor 2021 € 168.339. Jaarlijks worden de kosten in onderhandeling opnieuw vastgesteld.

Verplichtingen jegens impresariaten en artiesten

Ultimo 2021 had De Harmonie voor de voorstellingen van voorjaar 2022 uit hoofde van uitkoop en garantiesommen een verplichting van ca € 440.000 (ultimo 2020: nagenoeg nihil).

Overige niet in de balans opgenomen verplichtingen

Als gevolg van het niet (volledig) kunnen voldoen aan de vergunningseisen van de Gemeente Leeuwarden zijn in 1998 een aantal geluidwerende maatregelen getroffen. Deze zijn niet afdoende gebleken. De gemeente verleent nu per jaar een beperkt aantal ontheffingen. Indien dit aantal in enig jaar niet voldoende blijkt te zijn, moet rekening worden gehouden met additionele kosten en/of te derven inkomsten omdat activiteiten geen doorgang kunnen vinden.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2021

	<u>Realisatie 2021</u>	<u>Begroting 2021</u>	<u>Realisatie 2020</u>
	€	€	€
16. Voorstellingen en projecten			
Omzet voorstellingen en projecten	474.030	688.000	839.393
Kosten voorstellingen en projecten	<u>648.075</u>	<u>673.000</u>	<u>884.350</u>
	<u>-174.045</u>	<u>15.000</u>	<u>-44.957</u>

Omzet voorstellingen en projecten

Recettes	281.464	501.000	671.314
Recettes projecten	-	5.000	44.672
Overige bijdragen voorstellingen en projecten	157.435	128.000	43.351
Bijkomende opbrengsten	1.412	-	57
Administratiekosten tickets	8.228	12.000	19.219
Theaterkosten	<u>25.490</u>	<u>42.000</u>	<u>60.781</u>
	<u>474.030</u>	<u>688.000</u>	<u>839.393</u>

De gerealiseerde recette, totaal € 281.464, is 31,4% (€ 224.536) lager dan begroot en 60,7% (€ 2434.521) lager dan voorgaand boekjaar.

De directe kosten (uitkoopsommen, partagedelen e.d.) laten t.o.v. 2020 een daling van 53,5% zien. Dit betreft met name de kosten conform de vergoedingsregelingen zoals voorgesteld door de z.g. Commissie van Wijzen en de Werkgroep Scholten.

Kosten voorstellingen en projecten

Uitkoopsommen e.d.	325.437	596.000	700.252
Bijkomende kosten	37.390	-	14.332
Kosten festivals en projecten	<u>285.248</u>	<u>77.000</u>	<u>169.766</u>
	<u>648.075</u>	<u>673.000</u>	<u>884.350</u>

De directe kosten (uitkoopsommen, partagedelen e.d.) laten t.o.v. 2020 een daling van 53,5% zien. Dit betreft met name de kosten conform de vergoedingsregelingen zoals voorgesteld door de z.g. Commissie van Wijzen en de Werkgroep Scholten.

In de post Bijkomende kosten zijn o.a. begrepen de kosten van de seizoenopening, auteursrechten, reis- en verblijfkosten van artiesten, kosten van inleidingen, huur, bloemen, entreekaarten en dergelijke.

Het volgende overzicht toont de resultaten van de laatste drie jaren:

	<u>Realisatie 2021</u>	<u>Realisatie 2020</u>	<u>Realisatie 2019</u>
Totaal reguliere voorstellingen			
Aantal voorstellingen	131 *	129 *	324
Aantal bezoekers	16.265 *	32.802 *	104.330
Gemiddeld aantal bezoekers per voorstelling	124	254	322
Netto recette	281.464	671.314	1.898.659
Theaterkosten	<u>25.490</u>	<u>60.781</u>	<u>178.978</u>
Totaal omzet voorstellingen	<u>306.954</u>	<u>732.095</u>	<u>2.077.637</u>
Uitkoopsommen, partages	<u>325.437</u>	<u>700.252</u>	<u>1.961.303</u>
Resultaat	<u>18.483-</u>	<u>31.843</u>	<u>116.334</u>
Gemiddelde recette per voorstelling	<u>2.149</u>	<u>5.204</u>	<u>5.860</u>

*) *Exclusief streaming.*

	Realisatie 2021 €	Begroting 2021 €	Realisatie 2020 €
17. Strangers on Stage			
Recette	-	4.000	-
Bijdrage LF2018	-	16.000	-
Kosten	-	20.000	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
18. Horeca			
Omzet horeca	166.924	240.000	250.974
Directe kosten horeca	85.561	77.000	77.290
Personeelskosten horeca	382.682	423.000	387.952
	<u>-301.319</u>	<u>-260.000</u>	<u>-214.268</u>

De horeca-omzet 2021 (€ 166.924) was 30,4% lager dan begroot (€ 240.000). De resultaatbijdrage van de horeca kwam over 2021 uit op € 301.329 negatief (2020: € 214.268 negatief) ten opzichte van een begrote resultaatbijdrage van € 260.000 negatief.

Directe kosten horeca

Inkoop	75.068	62.000	71.932
Exploitiemiddelen	7.155	10.000	658
Schoonmaak	3.338	5.000	4.700
	<u>85.561</u>	<u>77.000</u>	<u>77.290</u>

De directe kosten horeca (excl. personeelskosten) bedroegen in 2021 49,6% van de omzet, tegen 30,8% in 2020. In de begroting voor 2021 was uitgegaan van 32,1%. Binnen de directe kosten horeca laten de gerealiseerde inkoopkosten in relatie tot de omzet met een percentage van 46,4% een forse stijging zien (2020: 28,7%; begroot voor 2021: 25,8%). Dit wordt met name veroorzaakt doordat er minder inkoopbonussen werden gerealiseerd. Daarnaast leidde het lagere exploitatieniveau tot meer inefficiëntie.

Personeelskosten horeca

Medewerkers met een vast dienstverband	310.898	319.000	313.236
Uitzendkrachten	71.784	104.000	74.716
	<u>382.682</u>	<u>423.000</u>	<u>387.952</u>

De personeelskosten horeca waren in 2021 ten opzichte van 2020 in absolute zin nagenoeg gelijk, maar uitgedrukt in een percentage van de (veel lagere) omzet waren deze kosten aanzienlijk hoger: 229,3% ten opzichte van 154,6% in 2020. In de begroting 2021 was uitgegaan van 176,3% personeelskosten.

Voor de vaste personeelslasten, waaronder de lasten van het vaste horeca-personeel, werd in 2020 en 2021 NOWsteun ontvangen. Deze steun is verantwoord onder de post Subsidiebatzen.

De totale kosten van de horeca bedroegen uiteindelijk € 468.243 ofwel 280,5% van de omzet (2020: € 465.242, 185,4%).

19. Verhuringen

	<u>Realisatie 2021</u>	<u>Begroting 2021</u>	<u>Realisatie 2020</u>
	€	€	€
Omzet verhuringen	169.176	111.000	191.601
Kosten verhuringen	17.644	10.000	33.059
	<u>151.532</u>	<u>101.000</u>	<u>158.542</u>

Omzet verhuringen

Zaalhuur	82.786	63.000	91.776
Faciliteiten	78.119	32.000	76.770
Garderobe	8.272	16.000	23.054
	<u>169.176</u>	<u>111.000</u>	<u>191.601</u>

De Omzet verhuringen over 2021 was ruim € 58.000 (52,4%) hoger dan begroot. De Kosten verhuringen betreffen met name de kosten van artiesten, aankleding en ingehuurd beeld- en geluidstechniek.

**20. Bijdragen uit overheidssteun-
maatregelen wegens corona**

	<u>Realisatie 2021</u>	<u>Begroting 2021</u>	<u>Realisatie 2020</u>
	€	€	€
NOW 3.2 *	204.118	136.000	-
NOW 3.3 regeling *	195.310	-	-
NOW 4 regeling *	119.703	-	-
NOW 5 regeling *	87.863	-	-
TVL Q1-2021	410.727	-	-
TVL Q2 2021	468.026	-	-
TVL Q3 2021 *	250.124	-	-
TVL Q4 2021 *	352.828	-	-
OCW-bijdrage (Regeling Podia Covid-19)	-	-	469.979
NOW 1	-4.109	-	171.844
NOW 2	-37.092	-	227.097
NOW 3.1 *	8.234	-	161.922
TOGS	-	-	8.000
TVL jun t/m sept 2020	-2.023	-	84.297
TVL Q4-2020	-	-	180.000
	<u>2.053.709</u>	<u>136.000</u>	<u>1.303.139</u>

*) Per datum opmaken jaarrekening 2021 nog niet definitief afgerekend.

21. Personeelslasten

	<u>Realisatie 2021</u>	<u>Begroting 2021</u>	<u>Realisatie 2020</u>
	€	€	€
Lonen en salarissen	1.228.796	1.443.000	1.301.579
Sociale lasten	201.611	210.000	204.876
Pensioenlasten	141.851	146.000	137.146
Ingeleend personeel	328.897	256.000	276.873
Overige personeelslasten	122.757	209.000	47.333
	<u>2.023.912</u>	<u>2.264.000</u>	<u>1.967.808</u>
Af: doorbelast naar Horeca	382.682	423.000	387.952
Af: doorbelasting MOP	73.080	70.000	73.080
Af: doorbelasting overig	80.400	-	3.600
	<u>1.487.750</u>	<u>1.771.000</u>	<u>1.503.176</u>

Ingeleend personeel

Technische dienst	102.172	75.000	123.859
Horeca	71.784	104.000	202.801
Overig	154.941	156.000	158.293
	<u>328.897</u>	<u>335.000</u>	<u>484.953</u>

Over 2021 was het gemiddelde aantal medewerkers in loondienst op basis van fte: 28,1 (2020: 28,1). Op grond van de CAO Nederlandse Podia is in 2021 geen algemene loonindexatie doorgevoerd. Wel werden zoals gebruikelijk aan de daarvoor in aanmerking komende medewerkers periodieke verhogingen toegekend conform de bepalingen in de CAO. De overige kosten bestaan onder andere uit kosten van bedrijfskleding, arbodienst, reiskosten woon-werk, personeelsactiviteiten, afscheids- en jubileumkosten, cursuskosten en dergelijke.

Bezoldiging topfunctionarissen

Naam Mevr. M.A. van der Woude
Functiegegevens directeur St. Cultureel Centrum De Harmonie

	2021	2020
Aanvang en einde functievervulling	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloningen plus belastbare onkostenvergoedingen	109.062	112.458
Beloningen betaalbaar op termijn	21.183	19.011
Subtotaal	130.245	131.469
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	201.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totale bezoldiging	130.245	131.469
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.

<i>Naam</i>	<i>Functie</i>	<i>Met ingang van</i>	<i>Afgetreden per</i>
De heer M. Kuipers	Voorzitter	1-1-2020	
De heer G.P. Vermeulen	Penningmeester	1-9-2020	
Mevrouw D. Kasová	Bestuurslid	4-10-2021	
Mevrouw W.M.A.A. Zuidema-Haans	Bestuurslid	4-10-2021	
Mevrouw M.E.S. Vegt	Bestuurslid	4-10-2021	
Mevrouw M.H.J. Miltenburg	Secretaris	1-9-2013	31-12-2021

Op grond van artikel 4.1 van de statuten eindigt het bestuurslidmaatschap door het verstrijken van een periode van 3 jaren te rekenen van de benoeming af. Een op grond van deze bepaling aftredend bestuurslid is terstond herbenoembaar.

De bestuurders van Stichting Cultureel Centrum De Harmonie zijn onbezoldigd.

22. Huisvesting en inventariskosten

	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
	€	€	€
Afschrijvingen	137.613	160.000	142.073
Onderhoud	431.199	600.000	410.668
Huur gebouw	1.000.334	1.009.000	989.028
Af: Incidentele crediting huur gebouw i.v.m. corona	-	-	-469.979
Kosten tijdelijke verbouwing zalen	253.878	-	5.000
Af: Bijdrage Kickstart cultuurfonds	-110.374	-	-5.000
Overige huisvestingskosten	308.863	391.000	370.631
	<u>2.021.513</u>	<u>2.160.000</u>	<u>1.442.421</u>
Af: Ontvangen doelsubsidies	1.760.334	1.769.000	1.734.253
	<u>261.179</u>	<u>391.000</u>	<u>-291.832</u>

Met ingang van 2001 komen vervanging en onderhoud van inventaris ten laste van De Harmonie, overeenkomstig het daarover met de gemeente bereikte onderhandelingsresultaat. Met ingang van boekjaar 2013 wordt de mutatie in de egalisatiereserve conform de verslaggevingsrichtlijnen verwerkt als onderdeel van de resultaatbestemming.

De afschrijvingen zijn gespecificeerd in de staat van activa (bijlage 2).

De overdracht van vervanging en onderhoud van de inventaris heeft geresulteerd in een verhoging van de jaarlijkse subsidie. Naast deze extra, geormerkte, subsidie is ook van de algemene subsidie een deel bestemd voor afschrijving en onderhoud. Een duidelijk onderscheid tussen investeringen en onderhoud is daardoor niet te maken. De hiermee gemoeide subsidiebedragen zijn derhalve getotaliseerd.

Onder de Overige huisvestingskosten zijn de energiekosten opgenomen, alsmede o.a. de aankleding van het gebouw, nachtveiligheidsdienst, waterschapslasten en vergunningen/leges.

23. Beheer- en administratielasten

	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
	€	€	€
Bureaunkosten	59.629	79.000	50.799
Accountantskosten	34.770	29.000	38.160
Advieskosten	111.206	111.000	39.445
Bestuurskosten	5.218	5.000	10.554
Representatie voorstellingen	4.090	8.000	2.584
Diverse beheer- en administratiekosten	10.653	26.000	7.258
	<u>225.566</u>	<u>258.000</u>	<u>148.800</u>

De totale Beheer- en administratielasten waren in 2021 € 79.765 hoger dan in 2020. Dit werd vooral veroorzaakt door een stijging van de advieskosten met € 71.761. Advieskosten betreffen met name beleidsadviesing en organisatieontwikkeling. De bestuurskosten waren lager dan in 2020 aangezien in dat jaar kosten zijn gemaakt voor het werven van nieuwe bestuursleden. De Bureaunkosten en de Diverse beheer- en administratiekosten waren in totaal € 12.224 hoger dan in 2020. Onder de Bureaunkosten vallen naast bankkosten en abonnementen de kosten voor automatisering, drukwerk, kantoorbenodigdheden, portiekosten, kopieerkosten, contributies e.d.

24. Verkoop & promotielasten

	<u>Realisatie 2021</u>	<u>Begroting 2021</u>	<u>Realisatie 2020</u>
	€	€	€
Marketingkosten	183.929		174.847
Bij: - Kosten Vriendenprogramma (per saldo)	1.093		-
Af: - Opbrengsten Vriendenprogramma (per saldo)	-		-17.783
- (Sponsor)bijdragen, advertenties	-1.875		-2.880
- Bijdrage Kickstart cultuurfonds	-24.275		-
	<u>158.872</u>	<u>232.000</u>	<u>154.184</u>

De Marketingkosten hebben betrekking op het ontwerpen, produceren en verspreiden van de brochure, advertenties, affiches, mailingen, onderhoud en aanpassen van de website etc.

25. Overige baten & -lasten

	<u>Realisatie 2021</u>	<u>Begroting 2021</u>	<u>Realisatie 2020</u>
	€	€	€
Afboekingen debiteuren/crediteuren	-888		351
Nagekomen bate teruggave milieubelasting 2020	-12.366		-
OCW Compensatie FSF 2020	-20.000		-
Bijdragen fonds De Nieuwe Ruiters	-		-2.500
Diversen	-7.780		-36.217
	<u>-41.034</u>	<u>12.000</u>	<u>-38.366</u>

Overige toelichtingen

Gevolgen coronacrisis

De Harmonie heeft, evenals alle theaters in Nederland, sinds 12 maart 2020 te kampen met de gevolgen van het coronavirus. Dit heeft erin geresulteerd dat De Harmonie in 2020 en 2021 langere perioden gesloten is geweest.

Hierdoor zijn per die datum vrijwel alle inkomsten uit voorstellingen, horeca en verhuringen komen te vervallen. Op jaarbasis bedragen deze inkomsten normaliter ca 55% van de totale omzet. De andere 45% betreft de gemeentelijke subsidie. De vaste lasten (hoofdzakelijk gebouwkosten en personeelslasten) lopen ook na 12 maart 2020 door.

Door toegekende rijksbijdragen (de incidentele bijdrage OCW voor cruciale culturele infrastructuur, de NOW-regeling, de TOGS en de TVL-regeling) en de gemeentelijke matching van de OCW-bijdrage in de vorm van een huurkorting is boekjaar 2020 met een positief resultaat afgesloten. Boekjaar 2021 is positief afgesloten dankzij de NOW-regeling en de TVL-regeling.

In de begroting 2022 is, op grond van een scenario van 70% van de reguliere inkomsten, rekening gehouden met een verlies van € 633.000. De actuele forecast 2022 laat zien dat dit begrote verlies aanzienlijk zal worden verkleind doordat De Harmonie ook in de eerste maanden van 2022 nog gebruik heeft kunnen maken van de NOW-regeling en de TVL-regeling. Echter, deze forecast bevat nog vele onzekerheden en variabelen.

Vanwege genoemde steunmaatregelen, de aanwezige liquiditeit in de vorm van geormerkte MOP-gelden en vanwege de statutaire bepaling dat een eventueel exploitatieverlies voor rekening van de gemeente komt (art. 17.2), gaan wij ervan uit dat de continuïteit van de Stichting op de korte en middellange termijn niet in gevaar is.

Stichting Cultureel Centrum
De Harmonie

Overige gegevens

Aan: de Raad van Bestuur van
Stichting Cultureel Centrum de Harmonie

CONTROLEVERKLARING ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Stichting Cultureel Centrum de Harmonie te Leeuwarden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Cultureel Centrum de Harmonie per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2021;
- de staat van baten en lasten over 2021;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen; en
- verantwoording in het kader van de WNT, onderdeel uitmakend van de toelichting op de staat van baten en lasten.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Cultureel Centrum de Harmonie zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- verslag directie;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag directie en de overige gegevens in overeenstemming met RJ richtlijn 640.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de Raad van Bestuur voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de Raad van Bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de Raad van Bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Drachten, 30 juni 2022

Bentacera Registeraccountants B.V.

Digitaal ondertekend door:
T.A. Schurer
30 juni 2022 11:07 +02:00...

T.A. Schurer RA

Stichting Cultureel Centrum
De Harmonie

Bijlagen

Bijlagen

BIJLAGE 1 : Overzicht fte-huishouding

Directie	1,1
HRM/ directiesecretariaat	1,6
Finance & Control	2,7
Gebouwbeheer	0,7
Horeca & Events	6,7
Programmering	1,5
Techniek	7,3
Marketing & Publiciteit	4,1
Publieksservice	2,4
Totaal in vaste dienst	28,1 FTE

Finance & Control	0,5
Gebouwbeheer	1,2
Horeca & Events	2,5
Techniek	0,6
Marketing & Publiciteit	0,4
Publieksservice	0,2
Totaal flexibele inhuur	5,4 FTE

Totaal personeelsbestand	33,5 FTE
---------------------------------	-----------------

BIJLAGE 2: STAAT VAN ACTIVA 2021

Omschrijving	Jaar van aanschaf	Afschrijvings-percentage	Stand 31-12-2020			Mutaties 2021			Stand 31-12-2021		
			Investerings	Afschrijvingen	Boekwaarde	Investerings	Afschrijvingen	Boekwaarde	Investerings	Afschrijvingen	Boekwaarde
Inrichting/inventaris	2004	12,50	211.591	211.591	-	-	211.591	211.591	-	-	
Huusstijl	2004	10,00	27.180	27.180	-	-	27.180	27.180	-	-	
Inrichting/inventaris	2005	12,50	118.687	118.687	-	-	118.687	118.687	-	-	
Horeca - BV	2005	12,50	16.093	16.093	-	-	16.093	16.093	-	-	
Inrichting/inventaris	2006	12,50	119.621	119.621	-	-	119.621	119.621	-	-	
Inrichting zalen en foyers	2006	12,50	505.335	505.335	-	-	505.335	505.335	-	-	
Horeca - BV	2006	12,50	5.208	5.208	-	-	5.208	5.208	-	-	
Inrichting/inventaris	2007	12,50	207.775	207.775	-	-	207.775	207.775	-	-	
Inrichting zalen en foyers	2007	12,50	368.263	368.263	-	-	368.263	368.263	-	-	
Inrichting/inventaris	2008	12,50	97.198	97.198	-	-	97.198	97.198	-	-	
Inrichting zalen en foyers	2008	12,50	118.925	118.925	-	-	118.925	118.925	-	-	
Inrichting/inventaris	2009	12,50	51.975	51.975	-	-	51.975	51.975	-	-	
Automatisering	2009	33,30	7.942	7.942	-	-	7.942	7.942	-	-	
Inrichting zalen en foyers	2009	12,50	5.437	5.437	-	-	5.437	5.437	-	-	
Investerings 3 jaar	2010	33,30	25.397	25.397	-	-	25.397	25.397	-	-	
Investerings 8 jaar	2010	12,50	36.517	36.517	-	-	36.517	36.517	-	-	
Investerings 12 jaar	2010	8,33	31.506	27.570	3.936	2.624	31.506	30.194	1.312	1.312	
Investerings 3 jaar	2011	33,30	16.484	16.484	-	-	16.484	16.484	-	-	
Investerings 8 jaar	2011	12,50	84.660	84.660	-	-	84.660	84.660	-	-	
Investerings 12 jaar	2011	8,33	390.227	308.937	81.290	32.516	390.227	341.453	48.774	48.774	
Investerings 3 jaar	2012	33,30	3.939	3.939	-	-	3.939	3.939	-	-	
Investerings 8 jaar	2012	12,50	32.635	32.635	-	-	32.635	32.635	-	-	
Investerings 12 jaar	2012	8,33	47.050	33.330	13.720	3.920	47.050	37.250	9.800	9.800	
Investerings 3 jaar	2013	33,30	18.866	18.866	-	-	18.866	18.866	-	-	
Investerings 8 jaar	2013	12,50	56.812	53.265	3.547	3.547	56.812	56.812	-	-	
Investerings 12 jaar	2013	8,33	68.550	42.855	25.695	5.710	68.550	48.565	19.985	19.985	
Investerings 3 jaar	2014	33,30	31.355	31.355	-	-	31.355	31.355	-	-	
Investerings 8 jaar	2014	12,50	38.696	31.448	7.248	4.832	38.696	36.280	2.416	2.416	
Investerings 12 jaar	2014	8,33	7.423	4.024	3.399	618	7.423	4.642	2.781	2.781	
Investerings 3 jaar	2015	33,30	39.175	39.175	-	-	39.175	39.175	-	-	
Investerings 8 jaar	2015	12,50	46.562	32.017	14.545	5.818	46.562	37.835	8.727	8.727	
Investerings 12 jaar	2015	8,33	10.060	4.613	5.447	838	10.060	5.451	4.609	4.609	
Investerings 3 jaar	2016	33,30	14.024	14.024	-	-	14.024	14.024	-	-	
Investerings 8 jaar	2016	12,50	44.783	25.204	19.579	5.594	44.783	30.798	13.985	13.985	
Investerings 12 jaar	2016	8,33	57.519	21.579	35.940	4.792	57.519	26.371	31.148	31.148	
Zonnepanelen	2016	<i>pm</i>	20.547	5.189	15.358	1.435	20.547	6.624	13.923	13.923	
Investerings 3 jaar	2017	33,30	63.513	63.513	-	-	63.513	63.513	-	-	
Investerings 8 jaar	2017	12,50	77.281	33.838	43.443	9.654	77.281	43.492	33.789	33.789	
Investerings 12 jaar	2017	8,33	-	-	-	-	-	-	-	-	
Investerings 3 jaar	2018	33,30	39.016	37.599	1.417	1.417	39.016	39.016	-	-	
Investerings 8 jaar	2018	12,50	115.034	35.999	79.035	14.370	115.034	50.369	64.665	64.665	
Investerings 12 jaar	2018	8,33	56.075	11.748	44.327	4.666	56.075	16.414	39.661	39.661	
Investerings 3 jaar	2019	33,30	8.981	4.493	4.488	2.992	8.981	7.485	1.496	1.496	
Investerings 8 jaar	2019	12,50	71.519	13.448	58.071	8.934	71.519	22.382	49.137	49.137	
Investerings 12 jaar	2019	8,33	-	-	-	-	-	-	-	-	
Investerings 3 jaar	2020	33,30	8.026	1.341	6.685	2.674	8.026	4.015	4.011	4.011	
Investerings 8 jaar	2020	12,50	19.082	1.232	17.850	2.380	19.082	15.470	15.470	15.470	
Investerings 10 jaar	2020	10,00	52.531	2.675	49.856	5.248	52.531	7.923	44.608	44.608	
Investerings 12 jaar	2020	8,33	-	-	-	-	-	-	-	-	
Investerings 3 jaar	2021	33,30	-	-	-	8.183	8.183	1.368	1.368	6.815	6.815
Investerings 8 jaar	2021	12,50	-	-	-	164.385	164.385	10.335	10.335	154.050	154.050
Investerings 10 jaar	2021	10,00	-	-	-	27.652	27.652	1.451	1.451	26.201	26.201
Totaal			3.495.074	2.960.198	534.876	200.220	3.695.294	3.097.931	3.695.294	597.363	597.363

BIJLAGE 3 : INVESTERINGEN 2021

	Afschrijvingstermijn (jaren)	€
Automatisering kantoor	3	5.138
Videotechniek	3	3.045
Snoeren en stekkers	8	229
Lampen (toneelverlichting)	8	37.293
Videotechniek	8	3.781
Dimmers en lichtstuurapparatuur	8	12.472
Toneeltechniek	8	14.167
Audiotechniek	8	91.996
Automatisering kantoor	8	4.448
Electrische installaties	10	3.771
Inventaris horeca	10	3.784
Inventaris inrichting	10	14.798
Lampen (algemene verlichting)	10	274
Toneeltechniek	10	4.600
Audiotechniek	10	107
Automatisering kantoor	10	318
Totaal investeringen		200.220

BIJLAGE 4 : BEZOEKCIJFERS 2021

	Culturele evenementen				Commerciële evenementen				Totaal aantal evenementen			
	Aantal evenementen		Aantal bezoekers		Aantal evenementen		Aantal bezoekers		Aantal evenementen		Aantal bezoekers	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
januari	40	-	15.663	-	27	1	4.180	9	67	1	19.843	9
februari	45	-	12.192	-	28	-	1.890	-	73	-	14.082	-
maart	21	1	6.050	1.015	13	4	2.529	1.337	34	5	8.579	2.352
april	8	3	4.600	489	-	5	-	121	8	8	4.600	610
mei	-	5	-	1.233	-	8	-	252	-	13	-	1.485
juni	5	35	129	1.807	3	16	45	817	8	51	174	2.624
juli	-	5	-	188	1	4	46	320	1	9	46	508
augustus	1	-	165	-	6	27	156	2.478	7	27	321	2.478
september	7	11	343	1.192	41	21	1.033	7.234	48	32	1.376	8.426
oktober	32	66	7.769	6.060	11	41	257	2.104	43	107	8.026	8.164
november	20	47	525	7.421	10	29	164	10.709	30	76	689	18.130
december	4	4	116	233	6	6	182	996	10	10	298	1.229
	183	177	47.552	19.638	146	162	10.482	26.377	329	339	58.034	46.015

Onder de culturele evenementen zijn niet alleen de reguliere, eigen voorstellingen opgenomen, maar ook andere culturele evenementen, zoals concerten van het Noord Nederlands Orkest, inleidingen, cursussen en (gratis) lunchconcerten:

	Culturele activiteiten			
	Aantal evenementen		Aantal bezoekers	
	2020	2021	2020	2021
Eigen voorstellingen	129	131	32.802	16.265
Livestreams	15	-	11.295	-
Overige culturele evenementen	39	46	3.455	3.373
Totaal culturele evenementen	183	177	47.552	19.638
Rondleidingen, schminken etc.*	-	-	<i>pm</i>	<i>pm</i>
Totaal culturele activiteiten	183	177	47.552	19.638

* Voor rondleidingen, schminken etc. wordt het aantal bezoekers niet integraal geregistreerd.

Stichting Cultureel Centrum
De Harmonie

Colofon

Tekst: De Harmonie
Redactie en eindredactie: Sipke Hoekstra
Vormgeving: Aniek Kroes
Fotografie: Majanka Fotografie

ABInBev

accent
gewoon eerlijke ICT.

**KICKSTART
CULTUUR
FONDS**

Sonnema